

Нове щомісячне опитування підприємств

Випуск 39. (07.2025)
Український бізнес під час війни

Виконавець проекту:

Громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Автори звіту:

Оксана Кузяків, виконавча директорка ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій», керівниця проекту «Підтримка Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю»

Євген Ангел, старший науковий співробітник ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Анастасія Гулік, наукова співробітниця ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Дарія Шаповалова, наукова співробітниця ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій".

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ»,

01054 Київ, Україна, вул. Рейтарська 8/5-А,

тел.: +38(044) 278-63-42; +38 (044) 278-63-60; факс: +38(044) 278-63-36

institute@ier.kyiv.ua

www.ier.com.ua

[Facebook ІЕД](#)

[Facebook За чесну та прозору митницю](#)

[Телеграм-канал «Чесна митниця»](#)

ПРО НОВЕ ЩОМІСЯЧНЕ ОПИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ»

Шановні пані та панове, представляємо вашій увазі **тридцять дев'ятий випуск** щомісячного опитування керівників підприємств «Український бізнес під час війни».

Потреба у вичерпній інформації про економічну ситуацію є важливою для економічної політики під час війни. Для швидкого збору інформації про поточний стан економіки та прогнозування економічних тенденцій на майбутнє ІЕД проводить щомісячне опитування підприємств із застосуванням підходу кон'юнктурних досліджень (або Business Tendency Survey). Методологію BTS використовують у світі для оцінки економічної ситуації з «базового рівня» — суджень та очікувань основних економічних агентів – керівників підприємств та підприємців. Результатом кон'юнктурних досліджень є коротка, "стисла" картина економіки або окремого сектору, економічні тенденції в коротко- та середньостроковій перспективі та майбутні «поворотні» точки циклу економічної активності.

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» складається з двох частин: регулярної та спеціальної. Регулярно респонденти дають відповіді на питання про зміну основних показників діяльності та короткострокові прогнози щодо майбутніх змін цих же показників. Мова йде про динаміку випуску (виробництво), реалізації (продажі), експорту, заборгованостей, цін, нових замовлень, зайнятості тощо. Оцінки та очікування щодо змін ділового клімату та фінансово-економічної ситуації на підприємстві в перспективі на пів року також у фокусі нашої уваги. У цій частині опитування використано методологію кон'юнктурних опитувань, гармонізовану відповідно до вимог Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys (BTS). Там, де можливо, ми будемо порівнювати дані з даними щоквартального опитування підприємств «Ділова думка», які проводяться з 1998 року. Спеціальна частина щомісячного опитування підприємств присвячена впливу війни на виробничу діяльність підприємств та експорт, оцінкам державної політики з підтримки бізнесу. У випуску використано галузевий вимір в аналізі даних.

Щомісячні тенденції презентовано в таких звітах, як цей. Щоквартальні тенденції будуть оприлюднюватися й надалі у звітах «Ділова думка: промисловість», які випускає ІЕД із липня 2002 року.

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» було започатковано ІЕД на початку 2022 року як реакцію на виклики для економічного врядування, породжені повномасштабною війною росії проти України. Реалізація цієї ініціативи стала можливою завдяки змінам у плані реалізації проєкту «За чесну та прозору митницю», який фінансувався Європейським Союзом, співфінансувався МФ «Відродження» та благодійним фондом ATLAS Network (США), і відбувалась під егідою цього проєкту з травня 2022 року по грудень 2023 року. Із січня до квітня 2024 року дослідження відбувалося в рамках проєкту "Екстрена підтримка громадянського суспільства та ЗМІ у відповідь на війну в Україні", який реалізувався завдяки фінансовій підтримці Європейського Союзу. Від серпня 2024 року до лютого 2025 року публікація стала можливою завдяки підтримці Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Європейське відродження України».

Ми вдячні аналітичній системі YouControl (<https://youcontrol.com.ua/>) за можливість використання даних для формування панельної вибірки.

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій".

Зміст

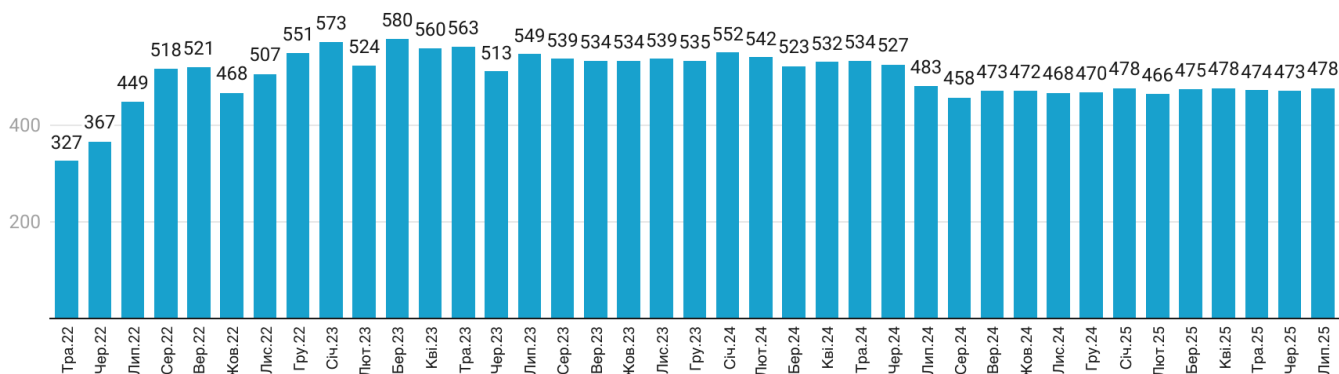
ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ У ПРОЧИТАННІ ЦЬОГО ЗВІТУ	5
СТИСЛО ПРО ГОЛОВНЕ	7
ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ.....	10
ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ.....	10
ПОКАЗНИКИ ТА ОЧІКУВАННЯ В ПЕРСПЕКТИВІ НА ПІВ РОКУ	10
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	10
ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	11
ПЛАНИ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАСТУПНІ ДВА РОКИ.....	12
НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ	12
Дворічні очікування	12
Піврічні очікування	13
Тримісячні очікування	14
ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ.....	16
АГРЕГОВАНИЙ ПОКАЗНИК ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ	16
ВИРОБНИЦТВО	16
Зміни щодо попереднього місяця.....	16
Очікування щодо змін виробництва	17
ПРОДАЖІ.....	17
Зміни щодо попереднього місяця.....	17
Очікувані зміни продажів.....	18
ЕКСПОРТ.....	18
Зміни щодо попереднього місяця.....	18
Очікувані зміни експорту.....	19
ЗАПАСИ СИРОВИНИ	19
Зміни щодо попереднього місяця.....	19
Очікувані зміни запасів сировини	20
ЗАПАСИ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	20
Зміни щодо попереднього місяця.....	20
Очікувані запаси готової продукції.....	21
НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ.....	21
Зміни щодо попереднього місяця.....	21
Очікувані зміни нових замовлень	22
Забезпеченість замовленнями наперед.....	22
ЦІНИ НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ	23

Зміни щодо попереднього місяця.....	23
Очікувані зміни цін на сировину та матеріали.....	24
ЦІНИ НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ (ВІДПУСКНІ ЦІНИ).....	24
Зміни щодо попереднього місяця.....	24
Очікувані зміни цін на готову продукцію.....	25
ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ.....	26
Зміни щодо попереднього місяця.....	26
Очікувані зміни дебіторської заборгованості.....	26
КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ.....	27
Зміни щодо попереднього місяця.....	27
Очікувані зміни кредиторської заборгованості.....	27
ПОДАТКОВА ЗАБОРГОВАНІСТЬ.....	28
Зміни щодо попереднього місяця.....	28
Очікувані зміни податкової заборгованості.....	28
КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ.....	29
Зміни щодо попереднього місяця.....	29
Очікувані зміни кількості працівників.....	29
ПРАЦІВНИКИ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ.....	30
Зміни щодо попереднього місяця.....	30
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках.....	30
КВАЛІФІКОВАНІ ТА НЕКВАЛІФІКОВАНІ ПРАЦІВНИКИ.....	31
Кваліфіковані працівники.....	31
Некваліфіковані працівники.....	32
СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА ОПИТУВАННЯ.....	33
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМСТВА.....	33
Проблеми ведення бізнесу під час війни.....	33
Вплив війни на завантаження виробничих потужностей/обсяги виробництва.....	35
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ.....	37
ВПЛИВ ВИМКНЕНЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ.....	39
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА.....	41
Оцінка державної політики з підтримки бізнесу.....	41
МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ.....	42
ВИБІРКА.....	42
Додаток 1. Вибрані результати опитування в цифрах.....	43

ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ У ПРОЧИТАННІ ЦЬОГО ЗВІТУ

Кого ми опитуємо? У цьому опитуванні використано панельну вибірку, тобто ми опитуємо одні й ті ж суб'єкти підприємницької діяльності. Під час проведення тридцять дев'ятої хвили опитування отримано відповіді від 478-ми респондентів.

Рис. 1. Кількість опитаних підприємств

Created with Datawrapper

Серед опитаних переважно промислові підприємства (87%), розташовані у 21-му із 27-ми регіонів України, зокрема у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. Серед опитаних представлено підприємства всіх розмірів за кількістю працівників.

Рис. 2. Кількість опитаних підприємств за розмірами

	Лип.24	Сер.24	Вер.24	Жов.24	Лис.24	Гру.24	Січ.25	Лют.25	Бер.25	Кві.25	Тра.25	Чер.25	Лип.25
Мікро	62	65	64	64	63	65	61	60	60	64	62	63	66
Малі	143	135	140	141	140	142	145	146	142	147	150	142	144
Середні	167	152	163	159	158	151	160	155	161	154	157	159	158
Великі	111	106	106	108	107	112	112	105	112	113	105	109	110

Created with Datawrapper

Як ми збираємо дані? Дані було зібрано за допомогою поєднання декількох методів збору даних: телефонне інтерв'ю представників бізнесу із внесенням відповідей до онлайн-форми інтерв'юерами та, у невеликій кількості випадків, самостійне заповнення онлайн-форми представниками підприємств, які під час попереднього телефонного контакту висловили бажання самостійно внести дані до онлайн-форми.

Як обраховуються наші показники? Усі показники обраховуються за єдиною методологією. Для показників економічних тенденцій та очікувань ми зараховуємо відповіді як +1, якщо підприємство відповідає, що показник збільшився, 0 — якщо він не змінився і -1 — якщо зменшився. Наприклад, якщо зі ста респондентів двадцять вказали на зростання виробництва, п'ятдесят респондентів звітували про його скорочення, і тридцять зазначили, що все залишилося без змін, то відповідне значення індексу буде -0,30. Додатне (від'ємне) значення індексу означає, що частка підприємств, у яких зросло виробництво, є більшою (меншою) ніж кількість тих, у яких виробництво скоротилось. Кожний індекс більший за +0,05 або менший за -0,05 є статистично значущим і відрізняється від нуля з імовірністю помилки 5%.

Як «читати» наші показники? Наші показники називаються «індексами», що є синонімом термінів «балансовий індекс», «балансовий показник». Усі індекси є різницею між частками респондентів, що звітували про зменшення, та тими, що звітували про збільшення показника. Чим більше значення індексу, тим більші темпи зростання показника, чим менше значення індексу, тим більші темпи падіння показника. Для більшості показників більше значення індексу означає позитивну тенденцію, винятком є показники заборгованостей, кількості працівників у вимушених відпустках та труднощі з пошуком персоналу. Тут усе навпаки: чим більше індекс, тим більші темпи зростання заборгованостей, збільшення кількості людей у вимушених відпустках чи труднощів (це погано), а чим менше індекс, тим більші темпи скорочення заборгованостей, зменшення кількості людей у вимушених відпустках чи труднощів (це добре).

Коли проводилось опитування? Польовий етап тридцять дев'ятої хвилі тривав із 16 липня до 31 липня 2025 року. Керівники підприємств порівнювали результати роботи в липні 2025 року з червнем 2025 року, оцінювали стан того чи іншого показника на момент проведення опитування (липень 2025 року) та давали прогнози на наступні два – три чи шість місяців, залежно від питання. В окремих питаннях, де це було зазначено, результати роботи порівнювали з довоєнним часом (період до 24 лютого 2022 року) або з аналогічним періодом попереднього року. Опитувані давали прогнози на наступні три місяці роботи.

СТИСЛО ПРО ГОЛОВНЕ

У липні 2025 року довгострокові очікування бізнесу дещо покращились, водночас довгострокова невизначеність суттєво зменшилась після зростання минулого місяця. У перспективі на пів року невизначеність зменшилась для фінансово-економічної ситуації на підприємстві та суттєво не змінилась для загальноекономічного середовища. Водночас очікування на шестимісячну перспективу погіршились. Темпи відновлення з року в рік погіршуються два місяці поспіль. Виробничі показники підприємств та очікування суттєво не змінюються. Основними перешкодами для бізнесу залишаються брак робочої сили, безпека та зростання цін, хоча й із деякими змінами у відсотковому розподілі.

ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОГО КЛІМАТУ ТА КОН'ЮНКТУРИ

- ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ погіршується два місяці поспіль: У липні порівняно з червнем зменшився з 0,09 до 0,05 (був 0,13 у травні та квітні).
- ІНДЕКС ПОТОЧНОЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ перервав двомісячну тенденцію до погіршення та збільшився, хоча й незначним чином, із нуля до 0,02.
- Водночас, очікування підприємств щодо змін фінансово-економічної ситуації у піврічній перспективі погіршились; ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ зменшився з 0,25 до 0,19.
- Значення ІНДЕКСУ ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА суттєво не змінилося та становить -0,01 (було -0,02).
- Очікування щодо змін загальноекономічного середовища через пів року погіршились, ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА зменшився з 0,27 до 0,22.
- Дворічні очікування щодо перспектив розширення ділової активності незначним чином зросли. ІНДЕКС ОЧІКУВАНОЇ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ в липні становить 0,13 (був 0,10 у червні та липні).
- Рівень невизначеності в довгостроковій перспективі та в піврічній перспективі для загальноекономічного середовища зменшився. Невизначеність у піврічній перспективі для фінансово-економічної ситуації на підприємстві суттєво не змінилась, Водночас, невизначеність у короткостроковій перспективі істотно не змінюється для більшості виробничих показників.

ВИРОБНИЦТВО

- Темпи скорочення обсягів виробництва сповільнюються: ІНДЕКС ЗМІН У ВИРОБНИЦТВІ в червні 2025 року не змінився, він становить 0,17, як і у липні
- Водночас, очікування на наступні три місяці істотно не змінюються та залишаються оптимістичними. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА становить 0,38 (було 0,39).
- Значення АГРЕГОВАНОГО ПОКАЗНИКА ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ вже кілька місяців поспіль суттєво не змінюється, у липні показник становить 0,11 (був 0,12 у червні).

ПОПИТ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ

- Темпи зростання обсягів продажів уповільнились, значення ІНДЕКСУ ЗМІН ПРОДАЖІВ у липні залишились незмінними, а показник становить 0,19, як і в червні. Водночас значення ІНДЕКСУ ЗМІН НОВИХ ЗАМОВЛЕНЬ суттєво не змінюється, показник становить 0,10 (був 0,11 у травні та червні)
- Водночас, очікування підприємств щодо зростання попиту та нових замовлень залишаються оптимістичними та показники суттєво не змінюються. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ПРОДАЖІВ становить 0,38, як і за попередній період. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН НОВИХ ЗАМОВЛЕНЬ становить 0,30 (було 0,33 два місяці поспіль).

ЦІНИ

- У липні зберіглась тенденція до сповільнення темпів зростання цін, а на наступні три місяці також очікується зменшення ціни. ІНДЕКС ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ зменшився із 0,27 до 0,24. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ зменшився з 0,43 до 0,37.
- ІНДЕКС ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ незначним чином зменшився, із 0,31 до 0,29. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ також несуттєво зменшився, із 0,42 до 0,38.

ЗАБОРГОВАНІСТІ

- У липні порівняно з червнем показники щодо накопичення кредиторської заборгованості зросли. Водночас, показники щодо накопичення податкової та дебіторської заборгованості суттєво не змінились. Показник дебіторської заборгованості становить -0,07 (був -0,05). Показник кредиторської заборгованості збільшився та становить -0,08 (був -0,13 два місяці поспіль). Показник податкової заборгованості суттєво не змінився та становить -0,14 (був -0,15).
- У тримісячній перспективі очікується збільшення накопичень за всіма видами заборгованостей. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ збільшився з -0,12 до -0,07. Показник очікувань для кредиторської заборгованості становить -0,11 (був -0,14 два місяці поспіль). ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ збільшився з -0,19 до -0,14.

ЗАЙНЯТІСТЬ

- ІНДЕКС ЗМІН ЗАЙНЯТОСТІ суттєво не змінюється чотири місяці поспіль та становить -0,03 у липні (був -0,02 в травні та червні).
- ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАЙНЯТОСТІ незначним чином зменшився, із 0,13, до 0,10.
- ІНДЕКС ЗМІН КІЛЬКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ не змінюється вже кілька місяців поспіль: у липні показник становить 0,01 (був 0,02 у червні). На наступні три місяці керівники підприємств не очікують значних змін у кількості таких працівників, а ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН становить 0,06 (був 0,05).
- У липні труднощі в пошуку працівників відповідної кваліфікації залишаються високими. ІНДЕКС ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ КВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ зменшився із 0,50 до 0,45. ІНДЕКС ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ незначним чином збільшився, із 0,31 до 0,35.

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ЗАМОВЛЕННЯМИ

- У липні 2025 року середній термін забезпеченості новими замовленнями для опитаних підприємств змінився порівняно з попереднім місяцем. Він склав у середньому 4,5 місяця.
- Частка підприємств із замовленнями наперед на рік та більше складає 8%. Водночас частка підприємств, які мають замовлення не більше ніж на 2 місяці, склала 44%.

ПЕРЕШКОДИ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

- У липні 2025 року аж дві перешкоди розділили першу сходинку. Однією з перешкод для бізнесу, викликаною повномасштабним російським вторгненням, знову став брак робочої сили внаслідок призову або виїзду співробітників – 57%. Також перше місце в рейтингу перешкод для бізнесу, викликаних повномасштабною війною, зайняла перешкода безпеки праці.
- Друге місце в рейтингу перешкод займає зростання цін на сировину та матеріали – 40%
- Проблема зменшення попиту на продукцію/послуги зайняла 3-тє місце та становить – 31%.

ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ У ПЕРІОД ВІЙНИ

- У липні 2025 року сумарна частка підприємств, які працюють на майже на повну та повну потужність, становила 63%, що є одним із найвищих показників за всі хвили опитування (у попередньому місяці теж 63%).
- Майже кожне п'яте (18%) підприємство працювало менше ніж на половину потужності або не працювало порівняно з довоєнним часом.
- У липні 2025 року знизився рівень завантаження виробничих потужностей мікро- та великих підприємств, тоді як малих та середніх підприємств зріс. Частка мікропідприємств, які працювали на майже повну та повну потужність, зменшилася з 32% у червні до 27% у липні, а великих – із 69% до 67%. Водночас, відповідний показник малих підприємств зріс із 57% до 61%, а середніх – із 75% до 76%.
- Найнижчий рівень завантаження виробничих потужностей залишається в металургії та металообробці (38% у липні працювали на високому рівні завантаження), а найвищий рівень – у харчовій промисловості (75%).

ВПЛИВ ВИМКНЕНЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

- У червні 2025 року 7% бізнесів тимчасово призупиняли роботу через вимкнення електроенергії (13% у травні).
- 5% підприємств зупиняли роботу лише на 1 - 10% робочого часу.
- У червні 2025 року через вимкнення електроенергії підприємства втратили 2% загального робочого часу. Це дещо нижче ніж попереднього місяця (4%).
- У червні 2025 року знову відрізняються втрати підприємств різного розміру. Зокрема, найвищі втрати серед мікропідприємств – 6%. Великі підприємства втратили 4% робочого часу, а малі та середні – по 1%.
- Серед галузей найбільші втрати часу має машинобудування (4% робочого часу).

ПІДПРИЄМСТВА-ЕКСПОРТЕРИ

- У липні 2025 року 60% опитаних повідомили про експорт до війни, продовження експорту під час війни або ж започаткування експорту під час війни вперше.
- Більшості бізнесу вдалося налагодити експорт в умовах війни. У липні 2025 року 85% опитаних вказали, що підприємства експортували до війни, а також продовжували експортувати впродовж останніх 12-ти місяців.
- Частина бізнесу досі не може побороти виклики для експортної діяльності. Станом на липень 2025 року близько 15% підприємств експортували до початку війни, але не змогли відновити експорту впродовж останніх 12-ти місяців.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА

- У липні частка позитивних оцінок політики уряду щодо підтримки бізнесу склала 2%.
- Частка нейтральних оцінок цієї політики збільшилась із 65% у червні до 66% у липні, частка негативних оцінок збільшилась до - 22%.

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

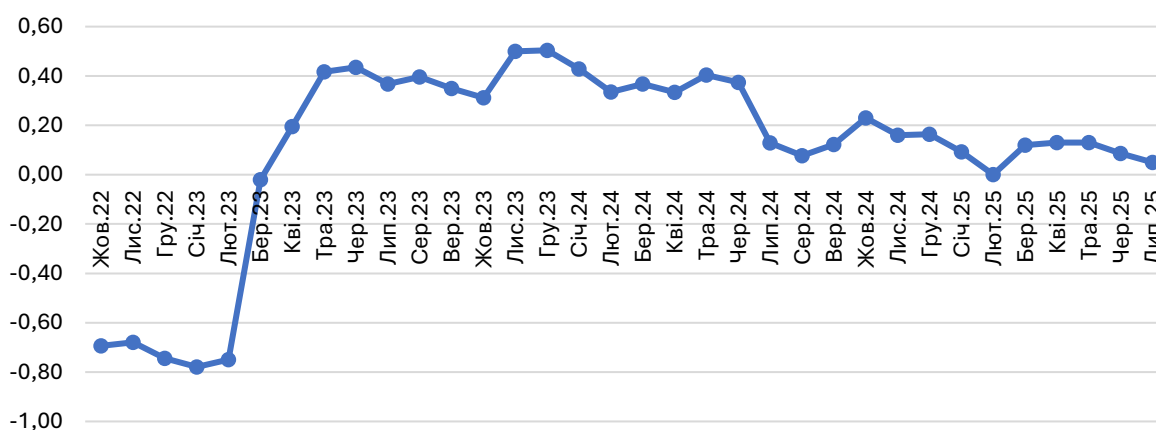
У липні 2025 року темпи відновлення ділової активності (з року в рік) зберігають тенденцію до сповільнення. Значення ІНДЕКСУ ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ (З РОКУ В РІК) два місяці поспіль зменшується, воно становить 0,09 (було 0,05). Зміна показника відбувається через зменшення частки тих, у кого ситуація стала кращою порівняно з минулим роком, водночас, частка тих, у кого ситуація стала гіршою, суттєво не змінилась. Частка опитаних, які вказали на погіршення ситуації становить 16,5% (була 16,7%). Частка тих, у кого ситуація стала кращою, ніж була рік тому, зменшилась із 25,2% до 21,3%. Частка тих, хто вважає, що в порівнянні з минулим роком нічого не змінилось, збільшилась із 58,1% до 21,3%.

Розмір. Відновлення ділової активності суттєво залежить від розміру підприємства. Найкраще в порівнянні з минулим роком себе почувають великі підприємства, показник яких становить 0,18. Показник середніх підприємств становить 0,13. Показник малих підприємств є нижчим, хоча все ще має додатне значення, яке становить 0,08. Найнижче та єдине від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,42).

Регіон. У регіональному розподілі найвищий показник мають Черкаська та Закарпатська (по 1,00 для кожної) області. Найнижчими є показники Тернопільської (-0,97) та Сумської (-0,79) областей.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу зафіксовано для хімічної (0,15) та харчової (0,13) промисловості. Найнижчий показник мають поліграфія (-0,14) та машинобудування (-0,04).

Рис. 3. Індекс Відновлення Ділової Активності

ПОКАЗНИКИ ТА ОЧІКУВАННЯ В ПЕРСПЕКТИВІ НА ПІВ РОКУ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

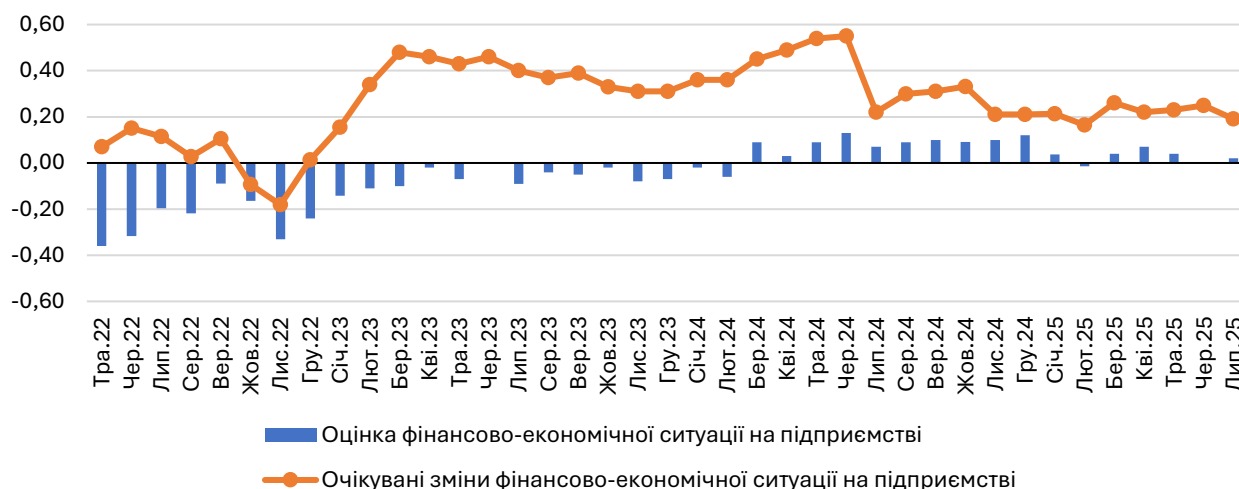
Оцінки фінансово-економічної ситуації за пів року залишаються низькими, хоча й із несуттєвим зростанням. Індекс поточної фінансово-економічної ситуації збільшився з нуля до 0,02. Частка тих, хто позитивно оцінює фінансово-економічну ситуацію на підприємстві, суттєво не змінилась та становить 9,7% (була 8,1%). Водночас, частка опитаних, що дають негативні оцінки, зменшилась із 12,7% до 10,6%. Частка тих, хто вважає фінансово-економічну ситуацію на підприємстві задовільною, суттєво не змінилась та становить 79,7% (була 79,1%).

Очікування на перспективу протягом шести місяців погіршились. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ зменшилось із 0,25 до 0,19. Частка «оптимістів» зменшилась із 31% до 26,7%.

Водночас, частка «песимістів» суттєво не змінилась та становить 10,8% (була 9,7% два місяці поспіль). Частка тих, хто не очікує жодних змін, збільшилась із 59,3% до 62,4%.

Частка тих, хто не зміг дати прогноз на наступні пів року, зменшилась із 20,7% до 17,6%.

Рис. 4. Фінансово-економічна ситуація на підприємстві, індекси

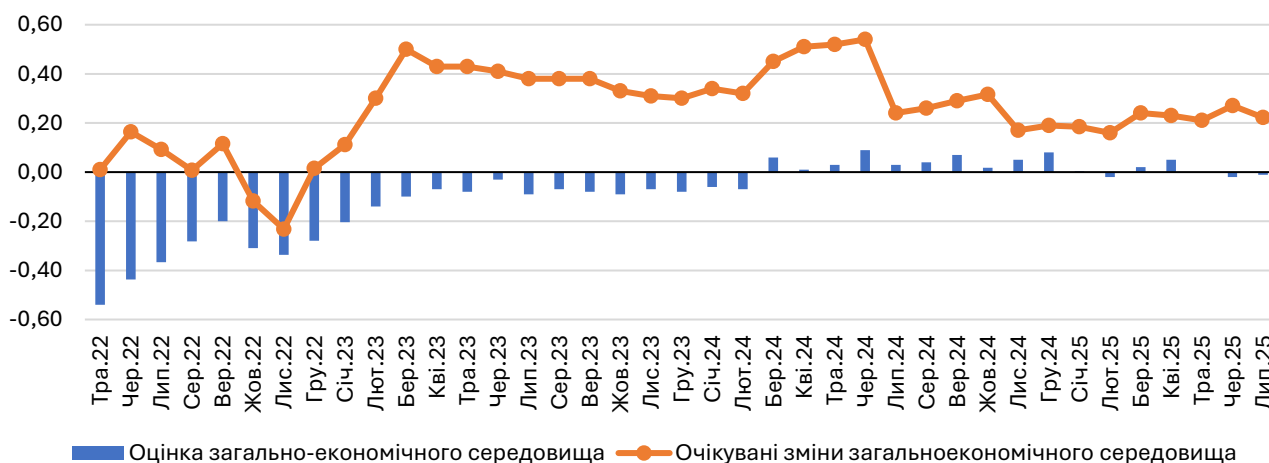
ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Оцінки загальноекономічного середовища суттєво не змінились та все ще мають від'ємні значення. Значення відповідного ІНДЕКСУ в липні становить -0,01 (було -0,02). У відсотковому розподілі частка тих, хто оцінює загальноекономічне середовище як погане, суттєво не змінилась та становить 17,8% (була 17,3%). Частка тих, хто дає позитивні оцінки, незначним чином збільшилась, із 10% до 13,2%. Частка тих, хто вважає загальноекономічне середовище задовільним, зменшилась із 72,7% до 68,9%.

Прогнози підприємств щодо змін загальноекономічного середовища на майбутні пів року погіршились. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА зменшилось із 0,27 до 0,22. Частка «оптимістів» щодо змін загальноекономічного середовища зменшилась із 30,5% до 28,7%, водночас частка «песимістів», суттєво не змінилась та становить 9,7% (була 8,7%). Частка тих, хто вважає, що протягом майбутніх пів року загальноекономічне середовище не зміниться, суттєво не змінилась та становить 61,6% (була 60,8%).

Частка тих, хто не зміг дати прогнозів щодо стану загальноекономічного середовища, суттєво не змінилась та становить 23,2% (була 24,5%).

Рис. 5. Загальноекономічне середовище, індекси

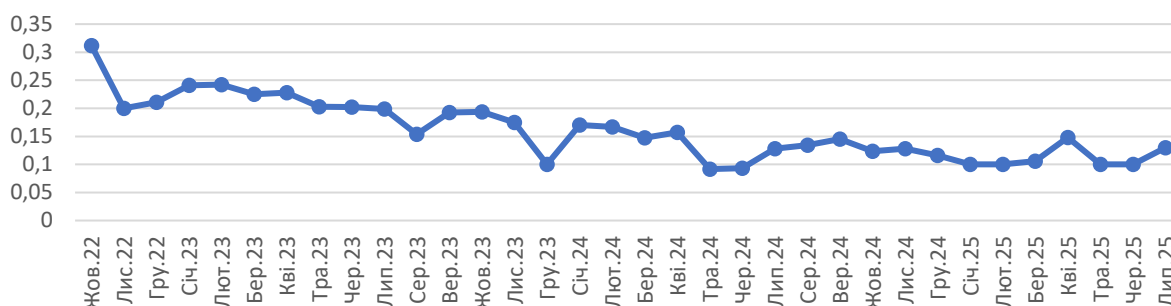

ПЛАНИ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАСТУПНІ ДВА РОКИ

Очікування щодо темпів зростання ділової активності у дворічній перспективі дещо прискорились. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ незначним чином збільшився та становить 0,13 (був 0,10 два місяці поспіль). У відсотковому розподілі дещо зросла частка тих, хто планує розширення діяльності, (із 12,1% до 15,2%), тоді як частка тих, хто планує скорочувати діяльність суттєво не змінилась та становить 2% (була 2,3%). Частка тих, хто планує залишитись на поточному рівні, зменшилась із 85,6% до 82,8%.

Відсоток тих, хто не зміг дати прогноз на таку далеку перспективу, зменшилась із 37,4% до 31,4%.

Рис. 6. Очікування щодо ділової активності на 2 роки, індекс

Розмір. Серед підприємств усіх розмірів найбільш оптимістичні плани на майбутнє мають мікропідприємства, показник яких є найвищим та становить 24. Показник середніх (0,13) та великих (0,12) підприємств є суттєво нижчим та приблизно однаковим. Показник малих підприємств є найнижчим та становить 0,09.

Регіон. Зареєстровані суттєві регіональні відмінності. Найвищі показники очікувань мають підприємства Закарпатської та Черкаської (по 1,00 для кожної області). Показник Дніпропетровської області становить -0,06 та має єдине від'ємне значення.

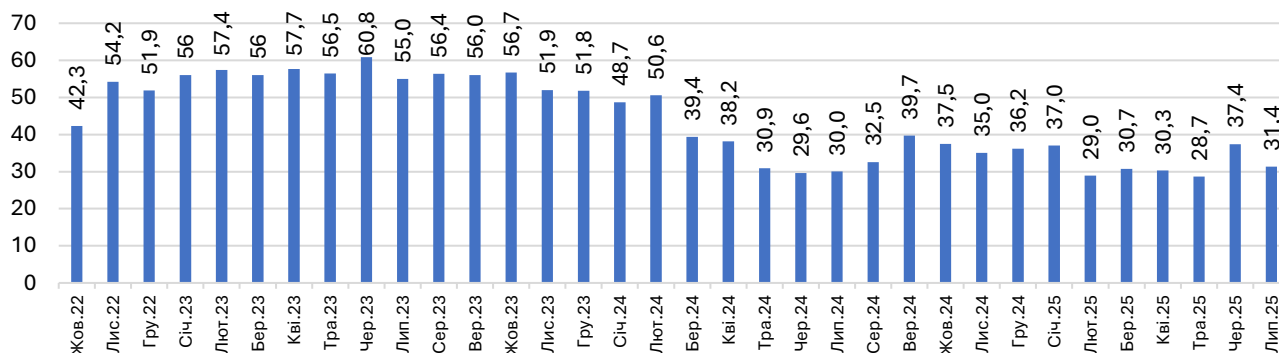
Галузь. Очікування залежать від галузі промисловості. Найвище значення показника мають хімічна (0,24), легка (0,21) промисловість та поліграфія (0,20). Показники харчової (0,04) промисловості, металообробки (0,05) та машинобудування (0,07) є найнижчими.

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ

Дворічні очікування

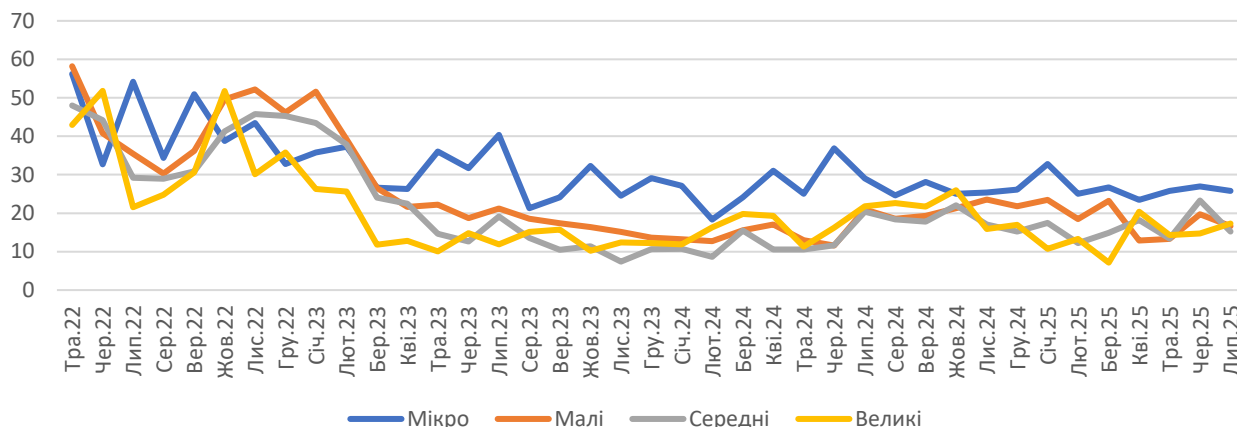
Рівень невизначеності щодо планів підприємств на наступні два роки суттєво зменшився після зростання минулого місяця. Відповідь щодо перспектив на майбутні два роки в травні не змогли дати 31,4% (було 37,4%).

Рис. 7. Рівень невизначеності щодо діяльності підприємства у дворічній перспективі, % опитаних

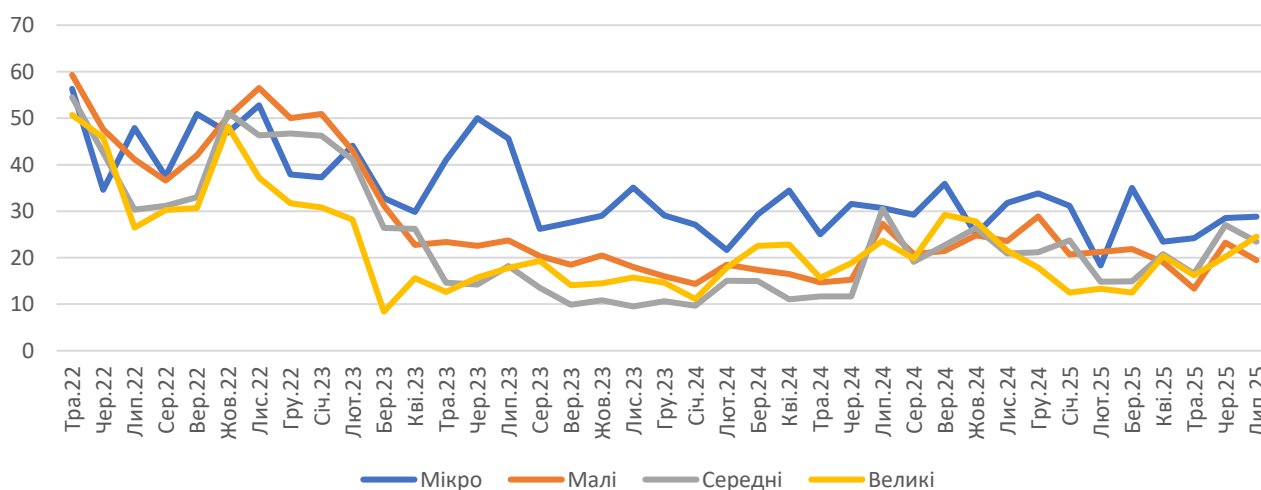
Показник невизначеності для малих та великих підприємств є однаковим та становить 17% (був 20% та 15%, відповідно, у червні). Значення показника середніх підприємств є найнижчим та становить 15% (було 23%).

Рис. 10. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну фінансово-економічного середовища в перспективі на пів року

Невизначеність щодо загальноекономічного середовища, як і у випадку з фінансово-економічною ситуацією, залежить від розміру підприємства. Показник невизначеності для мікропідприємств є найвищим, його значення не змінилось та становить 29%. Показник для малих підприємств є найнижчим, його значення зменшилось із 23% до 19%. Показник невизначеності для середніх підприємств зменшився із 27% до 23%. Показник невизначеності у довгостроковій перспективі для великих підприємств збільшився із 20% до 25%.

Рис. 11. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну загальноекономічного середовища в перспективі на пів року

Тримісячні очікування

У липні 2025 року показник невизначеності в короткостроковій перспективі для більшості виробничих показників істотно не змінився. Невизначеність у тримісячній перспективі залишається найвищою для заборгованостей та суттєво не змінюється. Показник для дебіторської заборгованості становить 34,5% (був 34%), для кредиторської заборгованості показник становить 34,1% (був 34,5%), а значення для податкової заборгованості становить 31,4% (було 32,3%). Також високим є показник невизначеності в короткостроковій перспективі для експорту, його значення суттєво не змінилось і становить 19,2% (було 19,9%) Найбільше

зменшився показник невизначеності для виробництва (із 7,4% до 5,6%). Найнижчим показник невизначеності в короткостроковій перспективі є для запасів готової продукції, його значення суттєво не змінилось та становить 5,6% (було 5,1%).

Рис. 12. Частка підприємств, які не змогли зробити прогноз про зміну показника в перспективі 3-х місяців, % опитаних

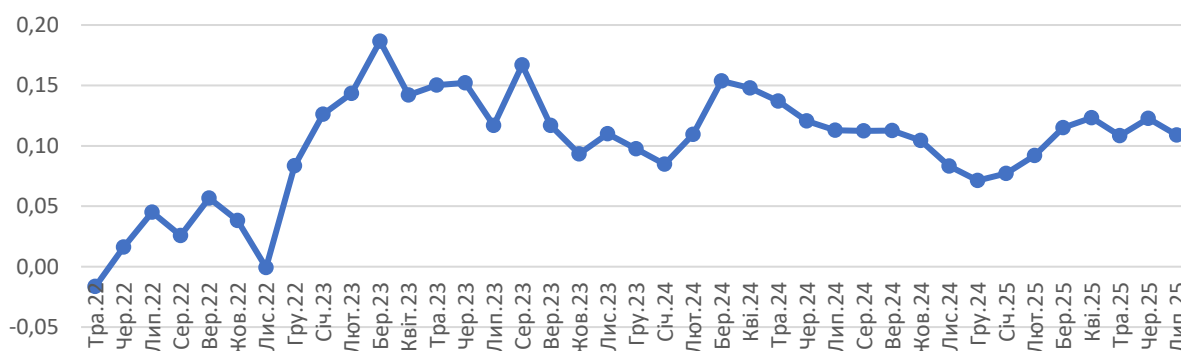
Created with Datawrapper

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

АГРЕГОВАНИЙ ПОКАЗНИК ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ

Значення агрегованого показника перспектив промисловості (АППП) істотно не змінюється вже кілька місяців поспіль. У липні показник становить 0,11 (був 0,12 у червні). Серед складових показника незначним чином збільшилось значення двох складових: (1) виробничі очікування на наступні 3 - 4 місяці суттєво не змінились, показник становить 0,38 (був 0,39). (2) Оцінки портфеля нових замовлень дещо зросли, із -0,11 до 0,08; (3) оцінки запасів готової продукції, збільшились із -0,08 до -0,03.

Рис. 13. Агрегований показник перспектив промисловості

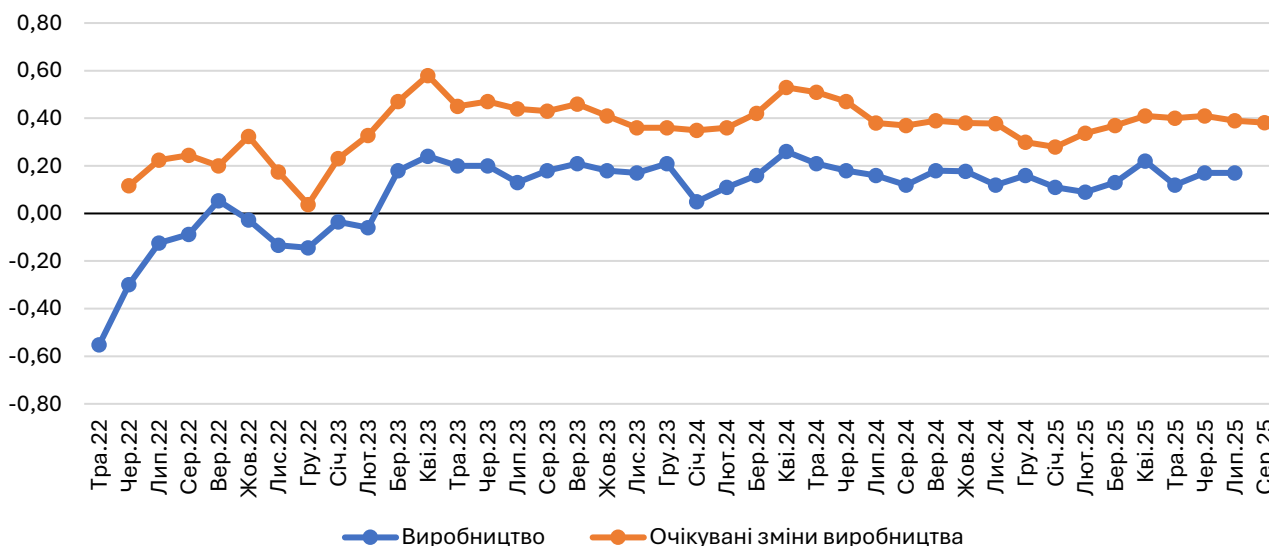

ВИРОБНИЦТВО

Зміни щодо попереднього місяця

У липні 2025 року темпи зростання обсягів виробництва сповільнились після зростання минулого місяця. Індекс змін виробництва залишився незмінним, він становить 0,17, як і за попередній період. У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка підприємств, які скорочували обсяги виробництва, становить 12,5% (була 11,6%). Частка тих підприємств, які нарощували обсяги виробництва, також суттєво не змінилась та становить 23,6% (була 22,6%). Частка тих підприємств, на яких змін не відбувалось, незначним чином зменшилась, із 65,7% до 63,9%.

Рис. 14. Індекси змін виробництва

Розмір. Серед підприємств різних розмірів найкращі результати мають великі (0,34) підприємства. Показник середніх (0,13) підприємств є суттєво нижчим. Показник малих підприємств становить 0,05. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,21).

Регіон. Регіональні відмінності дуже суттєві (найбільше значення – 1,00, а найменше — -0,50). Найкращі результати мали підприємства Полтавської (1,00) області та м. Києва (0,65). Найнижчі значення індексу зафіксовано для підприємств Сумської (-0,50), Львівської (-0,43) та Харківської (-0,41) областей.

Галузь. Значення індексу різняться для секторів та галузей. Найкраща ситуація склалась у харчовій та деревообробній (по 0,21 для кожної галузі) промисловості. Найнижче значення показника мають металообробка (-0,04) та легка (-0,06) промисловість.

Очікування щодо змін виробництва

Очікування щодо зростання обсягів виробництва залишаються позитивними та суттєво не змінюються. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ВИРОБНИЦТВА становить 0,38 (був 0,39). У відсотковому розподілі частка тих, хто планує нарощувати обсяги виробництва, незначним чином збільшилась, із 37,8% до 39%. Водночас, частка тих, хто планує скорочення обсягів виробництва, суттєво не змінилась та становить 4,2% (була 3,7%). Частка тих, хто не очікує змін, незначним чином зменшилась, із 58,6% до 56,8%.

Розмір. Очікування щодо виробництва залежать від розміру підприємств. Найбільш оптимістичним є показник великих (0,51) підприємств. Показник середніх (0,35) та малих (0,29) підприємств є суттєво нижчим. Найнижче значення показника мають мікропідприємства (0,19).

Регіон. Плани підприємств суттєво залежать від регіону розташування. Найбільш оптимістичні плани щодо зростання обсягів виробництва мають Полтавська (1,00), Черкаська (0,96) та Закарпатська (0,93) області. Найнижче значення показника мають Житомирська, Запорізька та Львівська області, показник яких дорівнює нулю.

Галузь. Виробничі очікування на три місяці залежать від галузі. Найвищими є показники очікувань для харчової (0,43) промисловості та деревообробної (0,41) промисловості. Найнижче значення показника має виробництво будівельних матеріалів (0,09).

ПРОДАЖИ

Зміни щодо попереднього місяця

У липні темпи зростання обсягів продажів уповільнились. ІНДЕКС ЗМІН ПРОДАЖІВ залишився незмінним та становить 0,19, як і за попередній місяць. У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка тих, хто скорочував обсяги продажів, становить 13,6% (була 12,3%). Частка підприємств, на яких не відбувалось змін, незначним чином зменшилась, із 61,9% до 59,7%. Частка підприємств, які нарощували обсяги продажів, істотно не змінилась та становить 26,9% (була 25,9%).

Розмір. ІНДЕКС ЗМІН ПРОДАЖІВ великих (0,35) підприємств є найвищим. Показник середніх підприємств є значно нижчим (0,17). Значення для малих підприємств становить 0,06. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,17).

Регіон. Найвище значення ІНДЕКСУ ЗМІН ПРОДАЖІВ зафіксовано для Полтавської (1,00), Рівненської (0,60) та Тернопільської (0,55) областей. Найнижче значення показника мають Сумська (-0,50), Львівська (-0,43) та Харківська (-0,41) області.

Галузь. Найвищий ІНДЕКС ЗМІН ПРОДАЖІВ мають деревообробна (0,24) та харчова (0,23) промисловість. Найнижче значення показника має металообробка (-0,08).

Очікувані зміни продажів

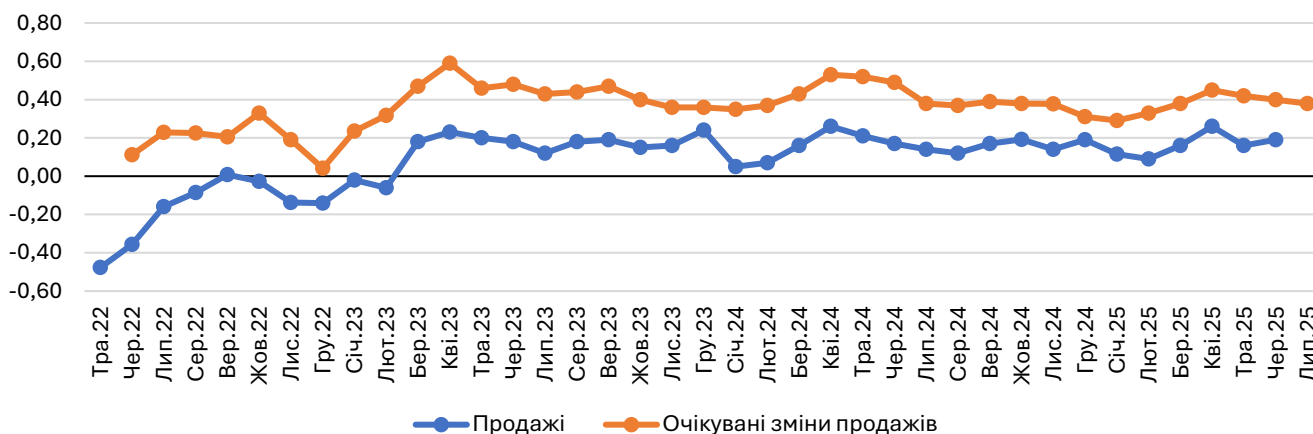
Очікування щодо обсягів продажів залишаються оптимістичними: показник не змінився. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ОБСЯГІВ ПРОДАЖІВ становить 0,38, як і за попередній період. Частка тих, хто планує скорочувати продажі, істотно не змінилась та становить 4,9% (була 5,5%), так само, як і частка тих, хто планує їх нарощувати, яка становить 39,5% (була 38,2%). Відсоток опитаних, які вважають, що нічого не зміниться, суттєво не змінився та становить 55,7% (був 56,4%).

Розмір. Показник очікувань для великих (0,52) підприємств є найвищим. Показник середніх (0,34) та малих (0,29) підприємств є суттєво нижчим та приблизно однаковим. Показник очікувань для мікропідприємств є найнижчим та становить 0,18.

Регіон. У розрізі регіонів найкращі очікування зафіксовано в Полтавській (1,00), Черкаській (0,96) та Закарпатській (0,93) областях. Показник очікувань Львівської, Запорізької та Житомирської областей є найнижчим, його значення дорівнює нулю.

Галузь. Найвищі показники очікувань стосовно продажів мають деревообробна (0,44), харчова (0,42) та хімічна (0,41) промисловість. Показник очікувань щодо зростання продажів для металообробки (0,08) та виробництва будівельних матеріалів (0,09) є найнижчим, його значення дорівнює нулю.

Рис. 15. Індекси змін продажів

ЕКСПОРТ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання експорту дещо сповільнились. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЕКСПОРТУ незначним чином зменшилось, із 0,15 до 0,13. Частка опитаних, у яких обсяги експорту скоротились, істотно не змінилась та становить 15,7% (була 14,8%). Частка підприємств, які нарощували експорт, також суттєво не змінилась та становить 23,2% (була 24%). Частка тих підприємств, на яких обсяги експорту залишились без змін, становить 61% (була 61,2%).

Розмір. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЕКСПОРТУ є найвищим для великих (0,27) підприємств. Значення середніх підприємств становить 0,04. Від'ємне значення показника мають малі (-0,06) та мікропідприємства (-0,44).

Регіон. У регіональному розрізі найвищими є показники Полтавської (0,97), Одеської (0,70), Рівненської та Тернопільської (по 0,50 для кожної) областей. Найнижчим є значення для Сумської (-1,00) області та м. Києва (-0,69).

Галузь. У галузевому розподілі ІНДЕКС ЗМІН ЕКСПОРТУ є кращим для виробництва будівельних матеріалів (0,25) та харчової (0,25) промисловості. Найнижче значення показника мають поліграфія (-0,33) та машинобудування (-0,15).

Очікувані зміни експорту

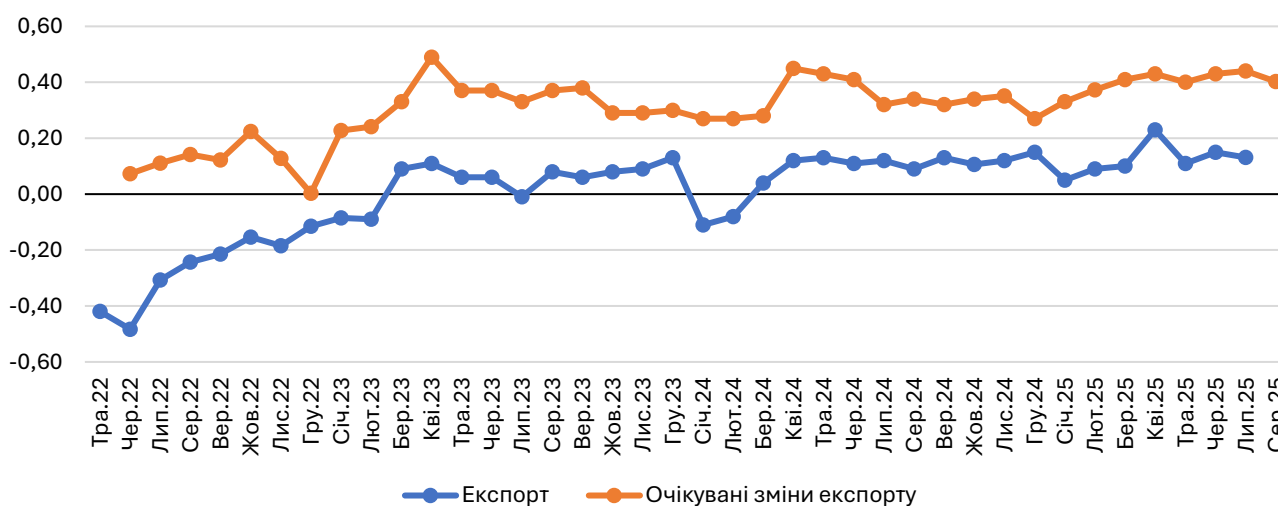
На наступні три місяці підприємці очікують на незначне погіршення значень показника. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЕКСПОРТУ зменшилось із 0,44 до 0,40. Частка тих, хто планує нарощувати експорт суттєво не змінилась та становить 44,2% (була 45,1%). Водночас, частка тих, хто планує його скорочувати, дещо зросла, із 3,8% до 5,8%. Частка тих, хто не очікує жодних змін, становить 50% (була 51,1%).

Розмір. Найвищий показник очікувань щодо експорту мають великі (0,50) підприємства. Показник середніх підприємств становить 0,37. Приблизно однакове значення показника мають мікро- (-0,27) та малі (0,22) підприємства.

Регіон: Найвище значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЕКСПОРТУ зафіксовано для підприємств Закарпатської і Черкаської (по 1,00 для кожної) областей та Полтавської (0,97) області. Найгіршими є очікування представників бізнесу Сумської (-0,50) області та м. Києва (-0,31).

Галузь. Найвище значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЕКСПОРТУ мають виробництво будівельних матеріалів (0,50), хімічна (0,45) та харчова (0,44) промисловість. Найнижче значення показника має поліграфія, показник якої дорівнює нулю.

Рис. 16. Індекси змін експорту

ЗАПАСИ СИРОВИНИ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи скорочення запасів сировини сповільнились. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ зменшилось із 0,11 до 0,06. Водночас, у відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка респондентів, що повідомили про накопичення запасів сировини, зменшилась із 18,4% до 15,8%. Частка опитаних, що вказали на їх скорочення, незначним чином зросла, із 10,8% до 12,3%. Частка підприємців, у яких у порівнянні з минулим місяцем нічого не змінилось, суттєво не змінилась та становить 71,9% (була 70,8%).

Розмір. Індекс змін ЗАПАСІВ СИРОВИНИ є найвищим для великих (0,18) підприємств. Показник середніх (0,01) та мікропідприємств (0,02) є суттєво нижчим та приблизно однаковим. Показники малих (-0,05) має від'ємне значення.

Регіон. Найчастіше про накопичення запасів сировини повідомляють у Полтавській (0,90) та Рівненській (0,400) областях. Показники м. Києва (-0,45), Тернопільської (-0,40) та Вінницької (-0,24) є найнижчими.

Галузь. У галузевому розподілі додатне значення мають деревообробна промисловість та виробництво будівельних матеріалів (по 0,09 для кожної галузі). Показник поліграфії (-0,29) є найнижчим.

Очікувані зміни запасів сировини

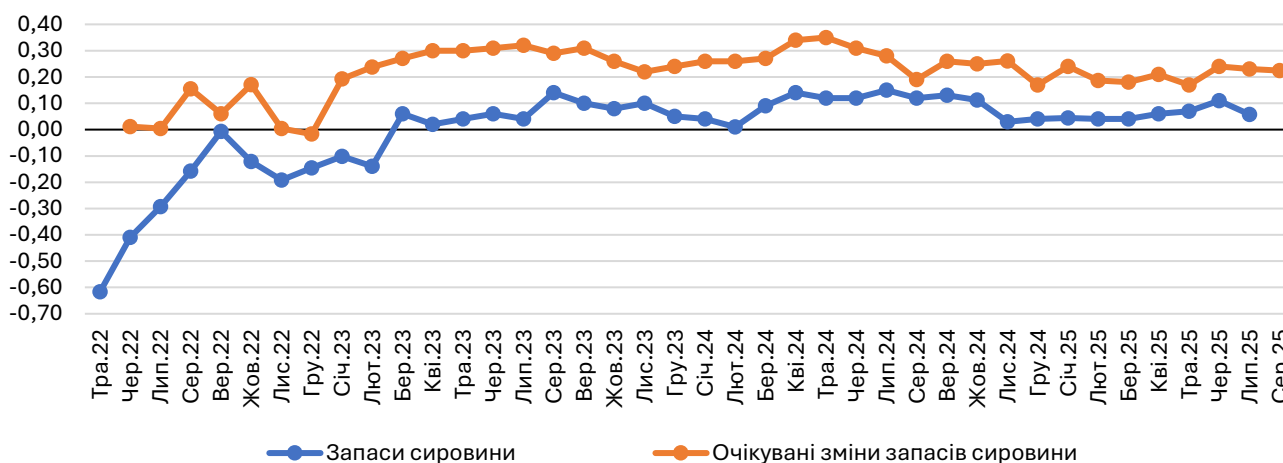
На наступні три місяці підприємці не очікують суттєвих змін показника: ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ становить 0,22 (був 0,23). У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка респондентів, які очікують на накопичення запасів сировини, становить 29,5% (була 29,6%). Частка тих, хто вважає, що запаси сировини будуть скорочуватись, суттєво не змінилась та становить 10,5% (була 9,3% два місяці поспіль). Частка тих, хто не очікує змін, істотно не змінилась та становить 60% (була 61,2%).

Розмір. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ є вищим для великих підприємств та становить 0,38. Показник середніх (0,19) підприємств є суттєво нижчим. Значення показника малих (0,09) та мікропідприємств (0,08) є приблизно однаковим.

Регіон. Найвищим ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ є для Черкаської (0,96), Закарпатської (0,90) та Полтавської (0,83) областей. Найнижчим значення індексу є для м. Києва (-0,40), а також для Дніпропетровської (-0,32) області.

Галузь. У галузевому розрізі найвищий показник очікувань щодо змін запасів сировини мають хімічна (0,29) та деревообробна (0,26) промисловість. Найнижче значення показника має поліграфія (-0,17).

Рис. 17. Індекси змін запасів сировини

ЗАПАСИ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Зміни щодо попереднього місяця

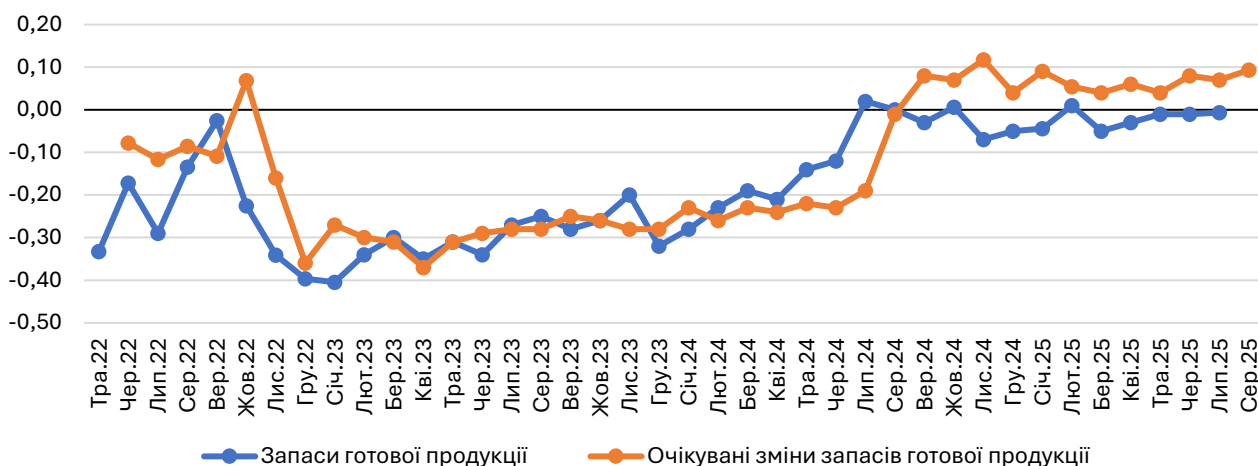
Темпи скорочення запасів готової продукції сповільнюються. Значення відповідного ІНДЕКСУ не змінюється вже три місяці поспіль та становить -0,01. У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка респондентів, що повідомили про скорочення запасів готової продукції, становить 10,6% (була 10,8%). Частка тих респондентів, у яких запаси зросли, також суттєво не змінилась та становить 9,9% (була 9,4%). Частка респондентів, які зовсім не відчували змін, становить 79,5% (була 79,9%).

Розмір. Значення індексу залежно від розміру підприємства є вищим для мікропідприємств (0,03), показник яких має єдине додатне значення. Показник середніх та великих підприємств є однаковим та становить -0,01. Найнижче значення показника мають малі (-0,02) підприємства.

Регіон. Значення індексу залежить від регіону. Найчастіше про накопичення запасів готової продукції говорять на підприємствах Сумської (0,30) та Хмельницької (0,25) областей. Найнижчим є індекс для Тернопільської (-0,50) та Вінницької (-0,29) областей.

Галузь. У галузевому розподілі найвищим є значення для виробництва будівельних матеріалів (0,10) та деревообробної (0,03) промисловості. Найнижче значення має металообробка (-0,12).

Рис. 18. Індекси змін запасів готової продукції

Очікувані запаси готової продукції

У майбутньому керівники підприємств не очікують змін показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ змінився незначним чином, збільшившись із 0,07 до 0,09. У відсотковому розподілі частка опитаних, які вважають, що запаси готової продукції в наступні три місяці скорочуватимуться, істотно не змінилась та становить 11,5% (була 12,6%). Частка тих, хто очікує їх накопичення, також суттєво не змінилась та становить 18,5% (була 18,2%). Відсоток тих, хто вважає, що нічого не зміниться, становить 70% (був 69,2%).

Розмір. Значення показника залежить від розміру підприємства. Значення індексу є найнижчим та має єдине від'ємне значення для мікропідприємств (-0,16). Суттєво вище та приблизно однакове значення показника мають великі (0,12), середні (0,10) та малі (0,09) підприємства.

Регіон. У регіональному розподілі найвищим є значення для Черкаської (0,96) та Закарпатської (0,93) областей. Найнижчим є показник для м. Києва (-0,67) та Дніпропетровської (-0,42) області.

Галузь. Значення індексу є найвищим для поліграфії (0,25) та деревообробної (0,19) промисловості. Найнижчим є показник металообробки (-0,04).

НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ

Зміни щодо попереднього місяця

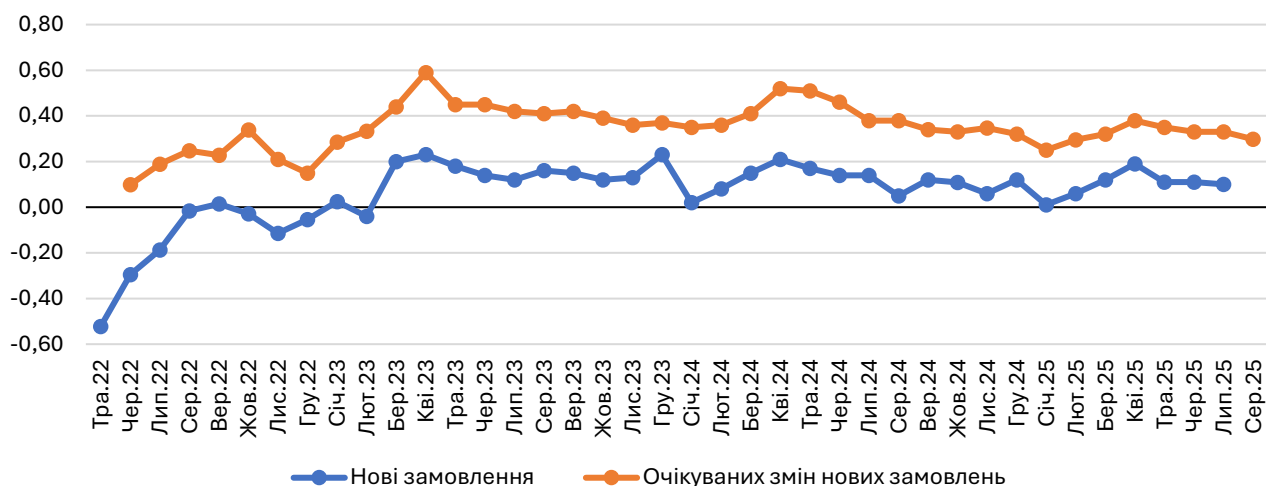
Темпи зростання нових замовлень уповільнюються. ІНДЕКС ЗМІН НОВИХ ЗАМОВЛЕНЬ у липні порівняно з травнем суттєво не змінився та становить 0,10 (два місяці поспіль був 0,11). У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка тих, у кого збільшився обсяг замовлень, становить 20,1% (була 20,8%). Частка тих, у кого обсяг замовлень скоротився, незначним чином збільшилась, із 13,6% до 15,2%. Частка тих, хто не відчув змін, суттєво не змінилась та становить 64,7% (була 65,6%).

Розмір. Про зростання замовлень більше повідомляють на великих (0,26) підприємствах. Показник середніх (0,08) підприємств є значно нижчим, проте все ще має додатне значення. Показник малих підприємств становить -0,01. Найнижче значення показника мають мікропідприємства (-0,25).

Регіон. Серед регіонів нові замовлення найбільше зростали в Полтавській (0,90), Черкаській (0,61) та Закарпатській (0,50) областях, у той час як у Сумській (-0,45) та Харківській (-0,41) областях обсяг нових замовлень найбільше скорочувався.

Галузь. Найкраще попереднього місяця ситуація з новими замовленнями складалась для деревообробної (0,24), харчової (0,14) промисловості та машинобудування (0,02). Найнижче значення показника мають поліграфія (-0,43) та легка (-0,10) промисловість.

Рис. 19. Індекси змін нових замовлень

Очікувані зміни нових замовлень

На наступні три місяці підприємці не очікують суттєвих змін показника. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН НОВИХ ЗАМОВЛЕНЬ лише незначним чином зменшилось та становить 0,30 (два місяці поспіль було 0,33). У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка респондентів, що очікують на зростання нових замовлень, становить 34% (була 35,7%) Частка респондентів, які очікують на скорочення обсягу нових замовлень, залишилась незмінною, та становить 6,6%, як і минулого місяця. Частка тих, хто не очікує жодних змін у наступні три місяці, незначним чином збільшилась, із 57,7% до 59,4%.

Розмір. Найвищий показник очікувань мають великі підприємства (0,39). Показник середніх підприємств становить 0,28. Показник малих (0,22) та мікропідприємств (0,22) є нижчим та приблизно однаковим.

Регіон. Значення індексу мають суттєві регіональні відмінності. У Черкаській (0,96), Полтавській та Закарпатській (по 0,93 для кожної) областях бізнес більшою мірою ніж в інших регіонах очікує на зростання нових замовлень. Разом із тим, показники Сумської (-0,06) та Житомирської (-0,05) областей мають найнижче та від'ємне значення.

Галузь. Найкращі очікування щодо нових замовлень мають деревообробна (0,39) та харчова (0,35) промисловість. Показник виробництва будівельних матеріалів є найнижчим, його значення дорівнює нулю.

Забезпеченість замовленнями наперед

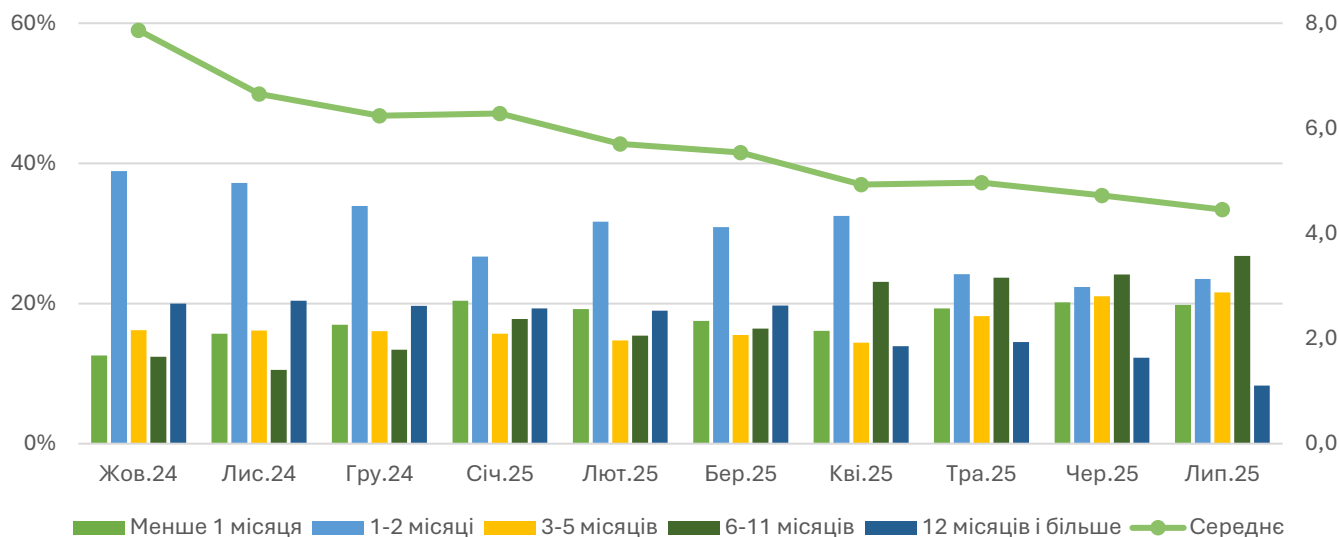
У липні 2025 року середній термін забезпеченості новими замовленнями для опитаних підприємств не змінився порівняно з попереднім місяцем. Він склав у середньому 4,5 місяця. Частка підприємств із замовленнями на рік та більше складає 8%. Порівняно з минулим роком (10% у липні 2024), цей показник упав, що свідчить про зменшення довгострокового планування і збільшення не стабільних контрактів у частини підприємств. Водночас частка підприємств, які мають замовлення не більше ніж на 2 місяці, склала 44%.

Розмір. Забезпеченість замовленнями зростає зі збільшенням розміру підприємств. Так, мікропідприємства в середньому забезпечені новими замовленнями на 1,6 місяця (середнє значення), тоді як малий бізнес – на 3,7 місяця, середній – на 5 місяців та великий – на 6,2 місяця.

83% мікро- та 50% малих підприємств мають замовлення лише на період до двох місяців. Водночас 54% великих підприємств та 39% середніх забезпечені замовленнями на 6 місяців і більше.

Галузь. У липні 2025 року порівняно найдовші середні терміни нових замовлень було зафіксовано в деревообробній промисловості (5,3 місяця), а також у сфері харчової промисловості (4,7 місяця)¹. Найкоротші середні терміни нових замовлень спостерігаємо у сфері виробництва будівельних матеріалів (3,0 місяця) та у сфері виробництва металу і в металообробці (3,9 місяця).

Рис. 20. Час, на який підприємства забезпечені замовленнями

Варто зауважити, що 76% підприємств із виробництва будівельних матеріалів мають замовлення терміном лише до двох місяців, у той час як лише 19% підприємств цієї галузі повідомили про те, що мають замовлення на термін від шести місяців. Водночас 46% підприємств із деревообробної промисловості та 40% харчової промисловості мають замовлення терміном від 6 місяців. Короткострокові замовлення терміном до двох місяців мають підприємства з легкої промисловості – 55%, виробництва металу та металообробки – 42%, машинобудування – 39%, деревообробної галузі – 46% та харчової промисловості – 38%.

Регіон. Між підприємствами в різних областях спостерігаються відмінності в забезпеченні замовленнями². Середній термін забезпечення замовленнями найбільший для підприємств Рівненської області, де в середньому він склав 12 місяців. Також терміни наявних замовлень порівняно високі для підприємств Закарпатської, Київської, Одеської, Полтавської, Тернопільської та Черкаської областей (7 місяців і більше).

З іншого боку, найменший середній період замовлень – до двох місяців включно – зафіксований у Житомирській, Кіровоградській, Львівській, Чернівецькій, Чернігівській, Харківській областях та в м. Києві.

ЦІНИ НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання цін на сировину та матеріали зберігають тенденцію до сповільнення. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ незначним чином зменшилось, із 0,27 до 0,24. Частка керівників підприємств, що вказали на збільшення цін у липні, дещо зменшилась із 28,8% до 26,4%. Частка тих, хто вважає, що змін не відбулось порівняно з попереднім місяцем, збільшилась із 69,9% до 72,3%. Частка тих, хто

¹ Подані середні значення. У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірку в цій галузі.

² До порівняння не включено регіони, у яких не були опитані підприємства (детальніше див. розділ «Вибірка»), а також Івано-Франківську область, де кількість респондентів, які відповіли на це запитання, була недостатньою для порівняльного аналізу.

говорить про зменшення цін на сировину та матеріали, уже три місяці поспіль не змінюється та становить 1,3%.

Розмір. Показник щодо зростання цін на сировину залежить від розміру підприємства. Показник мікропідприємств є найвищим та становить 0,31. Значення для малих та великих (по 0,25) підприємств є нижчим та однаковим. Найнижче значення показника мають середні (0,22) підприємства.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Значення індексу є вищим для Полтавської (0,93), Сумської (0,80) і Харківської (0,65) областей. Показник Запорізької (-0,03) області має найнижче та єдине від'ємне значення.

Галузь. У галузевому розрізі значення індексу змін цін на сировину та матеріали є найвищим для деревообробної (0,32) промисловості, машинобудування (0,31) та поліграфії (0,29). Найнижче значення індексу мають металообробка (0,04) та легка (0,14) промисловість.

Очікувані зміни цін на сировину та матеріали

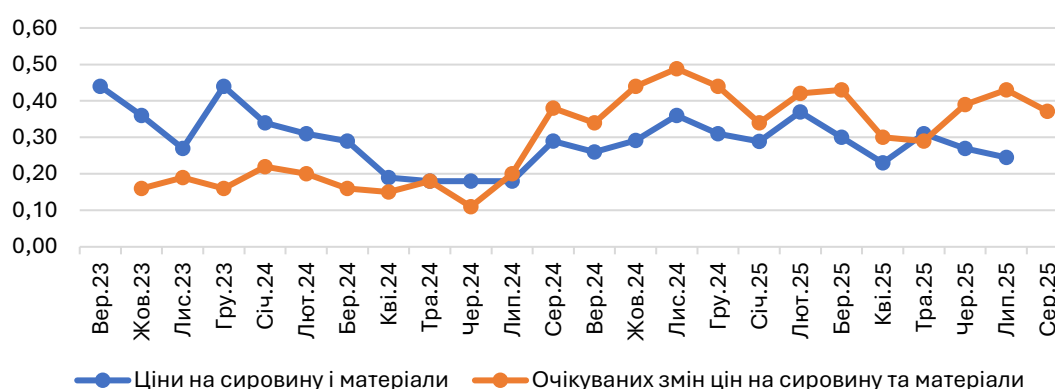
У короткостроковій перспективі перервалася двомісячна тенденція очікування зростання ціни. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ зменшився з 0,43 до 0,37. Частка респондентів, які вважають, що змін не відбудеться, збільшилась із 57% до 59,5%. Частка тих, хто очікує на підвищення цін, зменшилась із 42,8% до 38,9%. Частка тих, хто вважає, що ціни на сировину та матеріали в наступні три місяці зменшуватимуться, суттєво не змінилась та становить 1,6% (була 0,2%).

Розмір. Показник очікувань малих (0,41) підприємств є найвищим. Нижче та приблизно однакове значення показника мають великі (0,39) та мікропідприємства (0,37). Найнижче значення показника мають середні (0,33) підприємства.

Регіон. Найбільше про можливе збільшення цін на сировину та матеріали говорять у Полтавській (0,93), Черкаській (0,89) та Закарпатській (0,83) областях. Показник Рівненської та Чернігівської областей є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу мають поліграфія (0,67), машинобудування (0,49) та виробництво будівельних матеріалів (0,45). Найнижчий показник має металообробка (0,08).

Рис. 21. Індекси змін цін на сировину та матеріали

ЦІНИ НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ (ВІДПУСКНІ ЦІНИ)

Зміни щодо попереднього місяця

Зі зменшенням цін на сировину та матеріали ціни на готову продукцію також зменшуються. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ в липні порівняно з червнем, хоча і несуттєво, проте зменшились, із 0,31 до 0,29. Частка керівників підприємств, що вказали на підвищення цін у липні, зменшилась із 32% до 29,6%.

Частка тих, хто вважає що ціни не змінювались порівняно з попереднім місяцем, збільшилась із 67% до 69,1%. Частка респондентів, які говорять про зниження цін, суттєво не змінилась і становить 1,3% (була 1,1%).

Розмір. Очікування щодо зростання цін є приблизно однаковими, незалежно від розміру підприємства. Показник великих підприємств становить 0,30. Показник середніх та малих підприємств є однаковим та становить 0,28. Показник мікропідприємств становить 0,27.

Регіон. Водночас, зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Значення індексу є вищим для Полтавської (0,93), Сумської (0,80) та Харківської (0,65) областей. Показник Запорізької (-0,03) області є найнижчим із єдиним від'ємним значенням.

Галузь. У галузевому розрізі значення індексу змін цін на готову продукцію є найвищим для деревообробної (0,44) промисловості, машинобудування (0,37) та харчової (0,31) промисловості. Найнижче значення має металообробка (0,04).

Очікувані зміни цін на готову продукцію

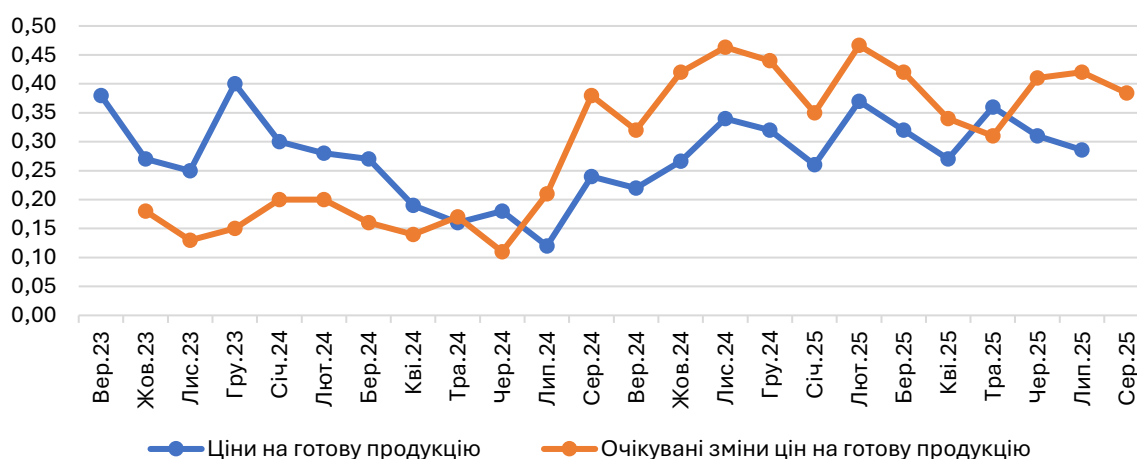
У найближчій перспективі керівники підприємств очікують подальше сповільнення темпів зростання цін. Індекс очікуваних змін цін на готову продукцію незначним чином зменшився, із 0,42 до 0,38. Частка респондентів, що не планують змін, незначним чином збільшилась, із 57,4% до 60%. Частка опитаних, що планують підвищення цін у наступні три місяці, дещо зменшилась, із 42,4% до 39,3%. Частка опитаних, що вважає, що ціни на сировину та матеріали в наступні три місяці зменшуватимуться, суттєво не змінилась та становить 0,07% (була 0,02%).

Розмір. Найбільше на збільшення цін на готову продукцію очікують на малих (0,41) підприємствах. Показник великих та мікропідприємств є однаковим та становить 0,40. Найменше про можливе підвищення цін говорять представники середніх підприємств, показник яких становить 0,35.

Регіон. Найбільше про можливе підвищення відпускних цін говорять у Полтавській (0,97), Черкаській (0,96) та Закарпатській (0,93) областях. Показник Рівненської області є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу мають поліграфія (0,50), машинобудування (0,49) та виробництво будівельних матеріалів (0,45). Найнижчий показник очікувань має металообробка (0,08).

Рис. 22. Індекси змін цін на готову продукцію

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи накопичення заборгованості дещо сповільнились. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ незначним чином зменшилось, із -0,05 до -0,07. Частка тих, хто повідомив про скорочення заборгованості дещо зросла, із 18% до 21,2%. Частка тих, у кого накопичилась заборгованість, суттєво не змінилась та становить 13,3% (була 12,4%). Частка тих, для кого нічого не змінилось, зменшилась із 69,7% до 65,5%.

Розмір. Ситуація з дебіторською заборгованістю є кращою для мікропідприємств, показник яких є найнижчим та становить -0,22. Показник середніх (-0,13) та великих (-0,07) підприємств є суттєво вищим, проте все ще має від'ємне значення. Показник малих (0,03) підприємств має єдине додатне значення.

Регіон. Зафіксовані суттєві регіональні різниці в значеннях цього показника. У розрізі регіонів найвище додатне значення показника зафіксовано в м. Києві (0,63), а також у Полтавській (0,27) та Київській (0,15) областях. Водночас, у Чернівецькій (-1,00), Сумській (-0,93) та Житомирській (-0,68) областях показник є найнижчим.

Галузь. При галузевому розподілі найвищий показник дебіторської заборгованості мають поліграфія (0,67) та деревообробна (0,06) промисловість із додатним значенням. Найнижчий показник у виробництва будівельних матеріалів (-0,25).

Очікувані зміни дебіторської заборгованості

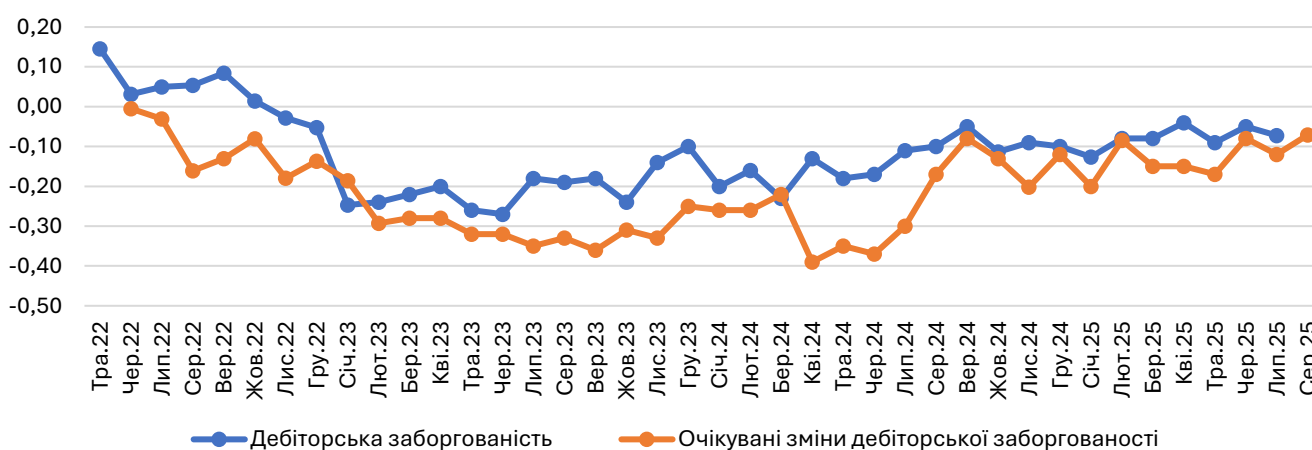
У перспективі трьох місяців підприємці очікують на прискорення темпів накопичень заборгованості. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ збільшився із -0,12 до -0,07. Збільшилась і частка опитаних, що очікують на накопичення заборгованості (із 8% до 12%), і частка тих, хто очікує на її скорочення (із 21,1% до 23%). Частка тих, хто вважає, що нічого не зміниться, зменшилась із 70,9% до 64,9%.

Розмір. При розподілі за розміром краще значення показника мають мікропідприємства (-0,33). Показник середніх (-0,17) та малих (-0,11) підприємств є суттєво вищим, хоча все ще має від'ємне значення. Найвище та додатне значення показника мають великі (0,06) підприємства.

Регіон. У регіональному розподілі найбільше та вище за нуль значення мають м. Київ (0,84), Полтавська (0,30) та Київська (0,10) області з додатними значеннями. Найнижчим є показник Сумської та Чернівецької (по -1,00 для кожної) областей.

Галузь. Гіршими очікування щодо накопичення дебіторської заборгованості є для поліграфії, значення для якої є вищим та становить 0,67. Найнижчий показник має виробництво будівельних матеріалів (-0,44).

Рис. 23. Індекси змін дебіторської заборгованості

КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

У липні 2025 року темпи накопичення кредиторської заборгованості знову прискорились. Індекс змін кредиторської заборгованості збільшився та становить -0,08 (був -0,13 два місяці поспіль). У відсотковому розподілі збільшилась частка опитаних, що повідомили про накопичення заборгованості (із 5,2% до 8,1%). Водночас, частка тих, для кого кредиторська заборгованість скорочувалась, суттєво не змінилась та становить 18,4% (була 19%). Частка тих, для кого нічого не змінилось, зменшилась із 75,8% до 73,5%.

Розмір. Показник кредиторської заборгованості є найнижчим для мікропідприємств (-0,19) Показник середніх та малих підприємств є вищим однаковим (по -0,11 для кожного). Найвище значення показника мають великі (-0,05) підприємства.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Ситуація з накопиченням кредиторської заборгованості є гіршою у м. Києві (-0,26), а також у Київській (0,15) та Вінницькій (0,12) областях. Найкраща ситуація в Сумській та Чернівецькій (по -1,00 для кожної) областях.

Галузь. У галузевому розподілі найвищим є показник заборгованості для поліграфії (0,33) з єдиним додатним значенням. Найнижчий показник мають виробництво будівельних матеріалів (-0,19) та хімічна (-0,13) промисловість.

Очікувані зміни кредиторської заборгованості

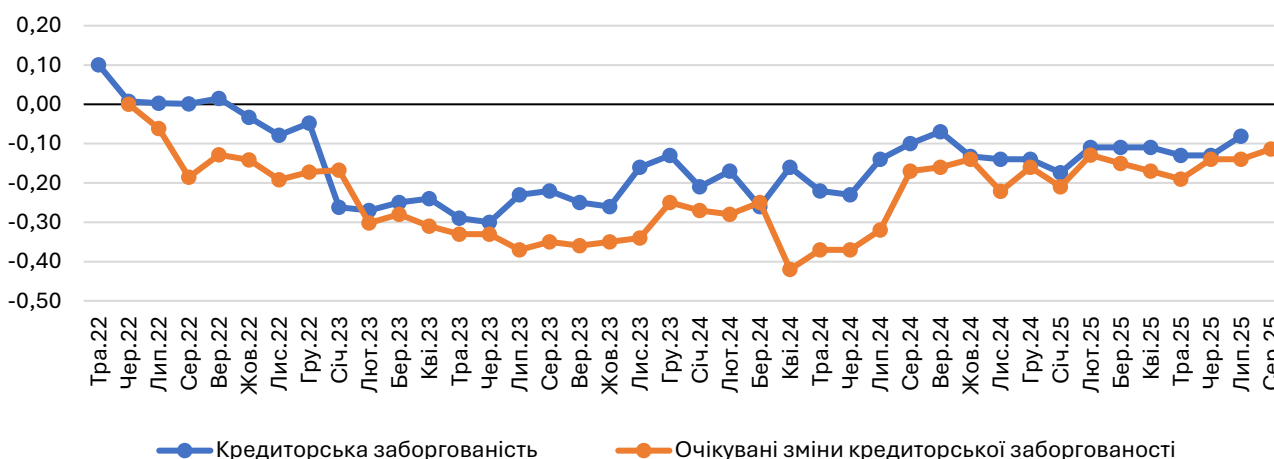
На наступні три місяці підприємці очікують на незначне погіршення показника. Індекс очікуваних змін кредиторської заборгованості, хоча й незначним чином, проте збільшився та становить -0,11 (був -0,14 два місяці поспіль). Збільшилась і частка тих, хто очікує на скорочення обсягів кредиторської заборгованості, із 18,7% до 20,8%, і частка тих, хто очікує на її накопичення (із 3,3% до 6%). Частка тих респондентів, які вважають, що нічого не зміниться, зменшилась із 78% до 73,2%.

Розмір. Показник очікувань щодо накопичення кредиторської заборгованості для мікро- (-0,24) та малих (-0,22) підприємств є нижчим та приблизно однаковим Показник середніх підприємств становить -0,16. Найвище значення показника мають великі (-0,01) підприємства.

Регіон. Показник очікувань щодо змін кредиторської заборгованості для Полтавської (0,17) області та м. Києва (0,11), зі значенням вище нуля. Найнижчим є показник очікувань для Сумської та Чернівецької (по -1,00 для кожної) областей.

Галузь. Серед галузей промисловості найвищим є показник для поліграфії, значення якого дорівнює нулю. Найнижче значення мають виробництво будівельних матеріалів (-0,37) та хімічна (-0,30) промисловість.

Рис. 24. Індекс змін кредиторської заборгованості

ПОДАТКОВА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

Показник щодо темпів накопичення податкової заборгованості суттєво не змінився. ІНДЕКС ЗМІН ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ становить -0,14 (був -0,15). У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка підприємств, що повідомили про скорочення податкової заборгованості за минулий місяць, становить 18,6% (була 19%). Частка респондентів, які вказали на збільшення податкової заборгованості, також залишилась майже без змін та становить 2,7% (була 3%). Частка тих, хто вважає, що жодних змін не відбулось, становить 78,7% (була 78,1%).

Розмір. Показник накопичення податкової заборгованості є нижчим та приблизно однаковим для мікро- (-0,21), середніх (-0,19) та малих (-0,20) підприємств. Показник великих підприємств є суттєво вищим та становить -0,08.

Регіон. Спостерігаються суттєві відмінності в значенні цього показника за регіонами. Найвищим та додатним значення показника є для Рівненської (0,10), Київської та Полтавської (по 0,07 для кожної) областей, зі значеннями вище нуля. Найнижчим є показник Сумської (-1,00), Житомирської (-0,55) та Дніпропетровської (-0,53) областей.

Галузь. Найвищим показник податкової заборгованості є для поліграфії та деревообробної промисловості, значення для яких дорівнює нулю. Значення для виробництва будівельних матеріалів (-0,33) є найнижчим.

Очікувані зміни податкової заборгованості

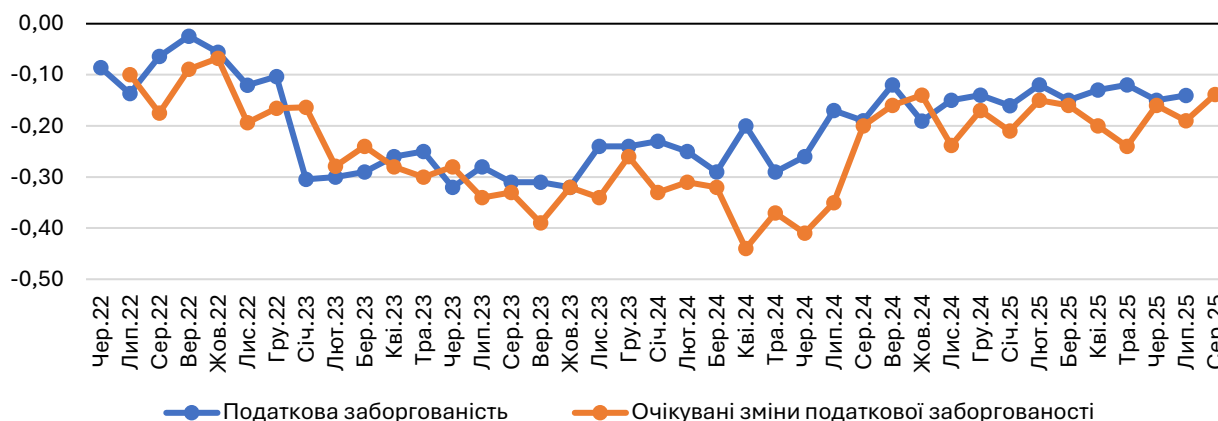
На наступні три місяці підприємці очікують на прискорення темпів накопичення заборгованостей. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ збільшився з -0,19 до -0,14. Частка тих, хто прогнозує скорочення податкової заборгованості, незначним чином зменшилась із 21,7% до 18,7%. Частка тих, хто очікує на її збільшення, суттєво не змінилась та становить 2,4% (була 1,9%). Частка тих, хто не очікує змін, дещо зросла, із 76,4% до 79%.

Розмір. Показник очікувань податкової заборгованості є найнижчим та приблизно однаковим для мікро- (-0,26) та середніх (-0,22) підприємств. Показник малих (-0,16) підприємств є дещо вищим. Найвищим значення показника є для великих (-0,05) підприємств.

Регіон. У регіональному розподілі найвищим показник очікувань є для Полтавської (0,17) області. Показник Сумської (-1,00) та Житомирської (-0,59) областей є найнижчим.

Галузь. Найвищим показник очікувань податкової заборгованості є для поліграфії, значення для якої дорівнює нулю. Найнижчим є показник для виробництва будівельних матеріалів (-0,33).

Рис. 25. Індекс змін податкової заборгованості

КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ

Зміни щодо попереднього місяця

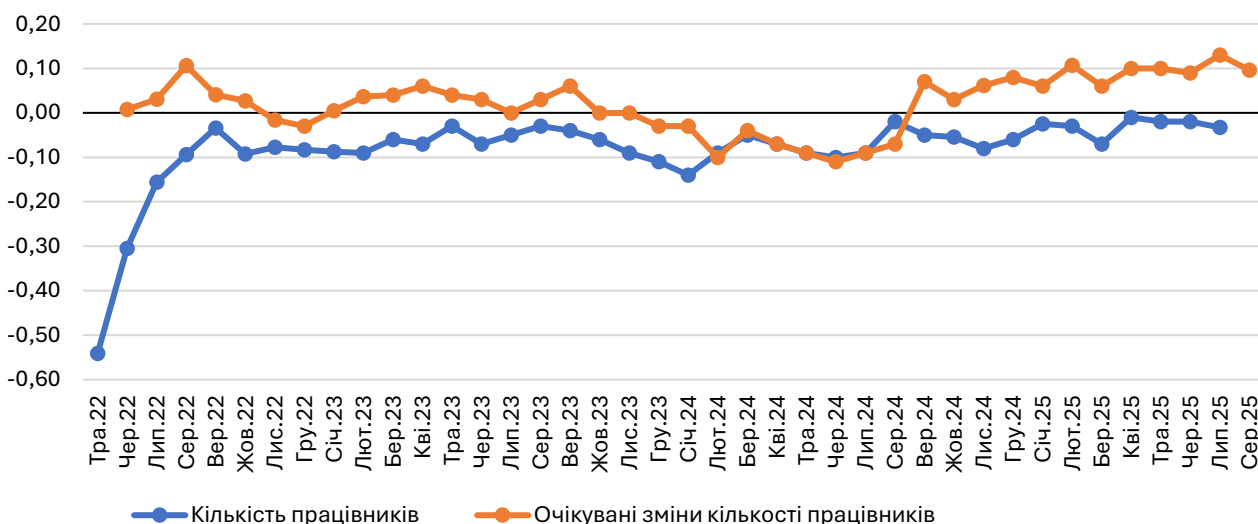
Темпи скорочення кількості працівників уповільнюються. Індекс змін кількості працівників у липні суттєво не змінився та становить -0,03 (був -0,02 два місяці поспіль). Частка респондентів, що повідомляють про скорочення кількості співробітників, незначним чином збільшилась, із 5,6% до 7,7%. Частка тих, хто вказав на їх збільшення, суттєво не змінилась та становить 4,1% (була 3,9%). Частка тих, для кого нічого не змінилось, дещо зменшилась, із 90,5% до 88,2%.

Розмір. Найбільше про скорочення кількості працівників говорять на мікропідприємствах (-0,07). Показник великих підприємств становить -0,05. Показник середніх (-0,03) та малих (-0,02) підприємств є приблизно однаковим.

Регіон. У регіональному розподілі найвищим та додатним значення показника є для Тернопільської (0,40), Закарпатської (0,13) та Черкаської (0,11) областей. Найчастіше про скорочення працівників повідомляють у Сумській (-0,30) та Дніпропетровській (-0,21) областях.

Галузь. Найвищим значення показника є для деревообробної, харчової промисловості та поліграфії, значення для яких дорівнює нулю. Найнижчим є показник для виробництва будівельних матеріалів (-0,18).

Рис. 26. Індекс змін кількості працівників

Очікувані зміни кількості працівників

На наступні три місяці очікується незначне зменшення кількості працівників: ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН КІЛЬКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ зменшився з 0,13 до 0,10. Частка опитаних, які планують збільшувати кількість працівників, істотно не змінилась та становить 14,2% (була 14,8%). Частка тих, хто очікує на скорочення кількості працівників, незначним чином збільшилась, із 2,6% до 4,6%. Частка тих, хто не планує змін, суттєво не змінилась та становить 81,2% (була 82,6%).

Розмір. Показник очікувань щодо кількості працівників є вищим та однаковим для малих та середніх (по 0,12 для кожного) підприємств. Показник великих підприємств є суттєво нижчим та становить 0,07. Найнижче значення показника мають мікропідприємства (0,04).

Регіон. Значення індексу очікуваних змін кількості працівників суттєво залежить від регіону розташування підприємства. У регіональному розподілі найвище значення показника мають Закарпатська (0,97) та Черкаська (0,93) області. Найнижчі значення показника мають Дніпропетровська (-0,37) та Житомирська (-0,23) області.

Галузь. У галузевому розрізі найвищим індекс очікувань є для хімічної (0,19) та деревообробної (0,18) промисловості. Показник очікувань для виробництва будівельних матеріалів (-0,01) є найнижчим із від'ємним значенням.

ПРАЦІВНИКИ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСТКАХ

Зміни щодо попереднього місяця

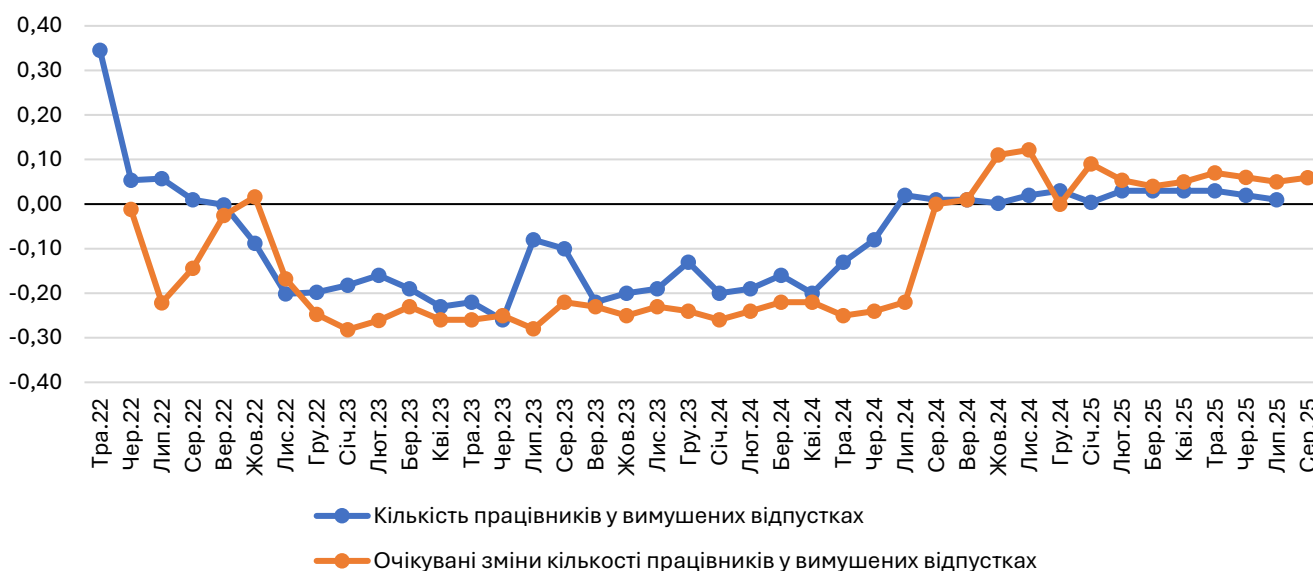
Темпи скорочення кількості працівників у вимушених відпустках зберігають тенденцію до сповільнення. Індекс змін кількості працівників у вимушених відпустках суттєво не змінився та становить 0,01 (був 0,02). У відсотковому розподілі значних змін не відбулось. Частка тих, хто збільшував кількість таких працівників, суттєво не змінилась, та становить 4,3% (була 4,1%). Частка тих, хто зменшував їхню кількість, також істотно не змінилась, та становить 3,1% (була 2,1%). Частка тих, для кого за минулий місяць нічого не змінилося, становить 92,6% (була 93,6%).

Розмір. Показник мікропідприємств є вищим та становить 0,05. Показник малих (0,03) та великих (0,01) підприємств є несуттєво нижчим та приблизно однаковим. Найнижче та від'ємне значення показника мають середні (-0,01) підприємства.

Регіон. Найбільшою мірою з-поміж різних регіонів зростання показника спостерігається для підприємств Сумської (0,35), Вінницької та Черкаської (по 0,04 для кожної) області, а також для Закарпатської та Полтавської (по 0,03 для кожної) областей, що мають додатне значення, а найчастіше про зменшення кількості співробітників, що перебувають у вимушених відпустках, повідомляють у Тернопільській (-0,30), Чернівецькій, Запорізькій та Волинській (по -0,03 для кожної) областях.

Галузь. У галузевому розподілі вищі показники щодо кількості працівників у вимушених відпустках мають виробництво будівельних матеріалів (0,13), хімічна (0,06) промисловість та машинобудування (0,04). Показник харчової (-0,02) та легкої (-0,05) промисловості мають від'ємні значення.

Рис. 27. Індекси змін кількості працівників у вимушених відпустках

Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках

Підприємства, які мають працівників у вимушених відпустках, не очікують суттєвих змін на наступні три місяці. Індекс очікуваних змін кількості працівників у вимушених відпустках становить 0,06 (був 0,05). У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка тих підприємств, на яких очікується зростання кількості працівників у вимушених відпустках, становить 6,9% (була 6,4%). Частка тих, хто вважає, що кількість

таких працівників на їхньому підприємстві скоротиться, також істотно не змінилась та становить 0,8% (була 1,1%). Частка тих, хто вважає, що жодних змін не відбудеться, становить 92,2% (була 92,5%).

Розмір. Показник малих (0,08) та мікропідприємств (0,07) є вищим та приблизно однаковим. Показник середніх та великих підприємств є несуттєво нижчим та однаковим, він становить 0,05.

Регіон. Показник очікувань для Закарпатської (0,43), Черкаської (0,29) та Сумської (0,27) областей є найвищим із додатним значенням. Показник Тернопільської (-0,09) та Чернівецької (-0,03) областей є найнижчим, із від'ємним значенням.

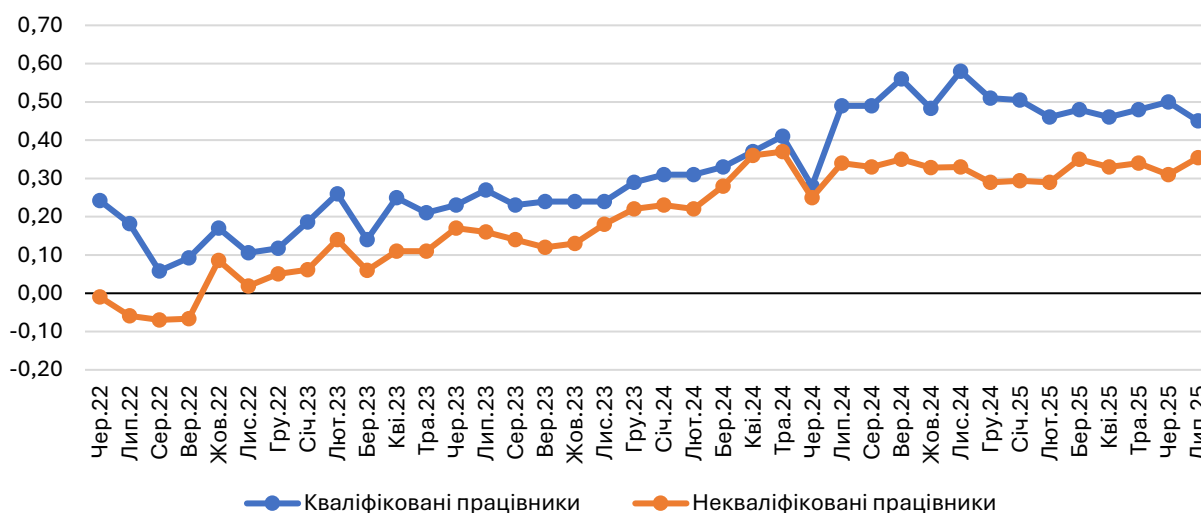
Галузь. Найвищим показник очікувань щодо зростання кількості працівників у вимушених відпустках є для деревообробної (0,10) та харчової (0,08) промисловості. Найнижчим є показник для поліграфії, значення якої дорівнює нулю.

КВАЛІФІКОВАНІ ТА НЕКВАЛІФІКОВАНІ ПРАЦІВНИКИ

У липні 2025 року труднощі в пошуку кваліфікованих працівників дещо зменшились, а для некваліфікованих працівників незначним чином зросли. Значення ІНДЕКСУ ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ КВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ зберігає тенденцію до поступового зростання та дещо зменшилось, із 0,50 до 0,45. Значення ІНДЕКСУ ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ дещо зросло, із 0,31 до 0,35.

Частка керівників підприємств, які вказали на те, що кваліфікованих працівників важче знайти, зменшилась із 49,6% до 44,8%, а частка тих, кому важче шукати некваліфікованих працівників, збільшилась із 33,5% до 36,3%. Відсоток тих, кому легше знайти кваліфікованих працівників, залишився незмінним та становить 0,2%, як і минулого місяця. Частка тих, кому легше шукати некваліфікованих працівників, становить 2,9% (була 3,9%). Частка тих, хто не відчуває жодних змін у пошуку кваліфікованих робітників, збільшилась із 50,2% до 55%, а для некваліфікованих працівників цей відсоток несуттєво зменшився, із 62,6% до 60,7%.

Рис. 28. Індекси змін труднощів у пошуку кваліфікованих та некваліфікованих працівників

Кваліфіковані працівники

Розмір. Найскладніше шукати працівників для малих (0,50) підприємств. Показник середніх (0,44) та великих (0,45) підприємств є нижчим та приблизно однаковим. Найлегше шукати кваліфікованих працівників для мікропідприємств (0,33).

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності на ринку праці. У регіональному розподілі найважче шукати кваліфікованих працівників у Полтавській, Тернопільській та Чернігівській (по 1,00 для кожної) областях. Найлегше кваліфікованих працівників знайти у Львівській, Одеській, Рівненській та Чернівецькій областях, показник яких дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розподілі найбільше складнощів із пошуком кваліфікованих працівників мають поліграфія (0,67) та харчова (0,51) промисловість. Найлегше шукати кваліфікованих працівників для хімічної (0,24) промисловості.

Некваліфіковані працівники

Розмір. Показник труднощів у пошуку некваліфікованої робочої сили є дещо вищим та однаковим для великих та малих (по 0,38 для кожного) підприємств. Показник середніх підприємств становить 0,34. Показник мікропідприємств є найнижчим та становить 0,10.

Регіон. У регіональному розподілі найважче шукати некваліфікованих працівників у Полтавській та Чернігівській (по 1,00 для кожної) областях. Найлегше шукати таких працівників у Сумській (-0,56) області, показник якої має єдине від'ємне значення.

Галузь. Найвищі показники щодо пошуку некваліфікованих працівників спостерігаються для поліграфії (0,67) та харчової (0,43) промисловості. Найлегше шукати некваліфікованих працівників для хімічної (0,16) промисловості.

СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА ОПИТУВАННЯ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМСТВА

Проблеми ведення бізнесу під час війни

У липні 2025 року дві перешкоди розділили першу сходинку. Однією з перешкод для бізнесу, викликаною повномасштабним російським вторгненням, знову став **брак робочої сили внаслідок призову або виїзду співробітників** – 57%. У період із січня 2025 року спостерігається коливання нестачі робочої сили внаслідок призову чи виїзду співробітників у межах 57 - 65%.

Також перше місце в рейтингу перешкод для бізнесу, викликаних повномасштабною війною, посіла перешкода **безпеки праці**. З цієї проблемою зіштовхнулись 57% підприємств. Показник проблеми безпеки праці зріс на 4% порівняно з червнем 2025 року.

Друге місце в рейтингу перешкод займає **зростання цін на сировину та матеріали** – 40%. Порівняно з червнем 2025 року показник зменшився на 7%. У лютому 2025 року був зафіксований найвищий показник за весь період проведення опитування - 56%.

Третє місце в рейтингу перешкод зайняла проблема **зменшення попиту на продукцію/послуги**. Цю проблему відчув 31% підприємств, що на 8% менше, ніж було на початку 2025 року, а саме в січні, коли ця частка складала 39%.

Про **складнощі в перевезенні сировини або товарів територією України** в липні повідомили 18% опитаних, внаслідок чого ця перешкода зайняла четверте місце в рейтингу перешкод. Частка підприємств, які зіткнулися зі складнощами в перевезенні сировини або товарів територією України, фактично залишається незмінною з початку 2025 року; у січні вона становила -15%.

П'яту сходинку в рейтингу перешкод займає **брак обігових коштів** – 13% у липні. Вдруге проблема вийшла за межі 9 – 11%. У червні 2025 року був зафіксований найвищий показник за весь період проведення опитування.

Шосте місце займає проблема **розриву ланцюжків постачання** – 12% підприємств вказали на цю перешкоду в липні 2025 року. З початку 2025 року найвищий показник був зафіксований у травні 2025 року і становив 15%.

Сьоме місце займає проблема **перебоїв з електро-, водо- та теплопостачанням**. На неї в липні вказали 6% опитаних підприємств. Найвищий показник з початку 2025 року був зафіксований у січні 2025 року – 19%.

Восьме місце займає перешкода **корупції** – 5%. Показник є фактично незмінним протягом усіх хвиль опитування та коливається в межах 4 - 7%. Також восьму сходинку займає проблема **блокування податкових накладних**. На неї в липні 2025 року вказали – 5%. У червні 2025 року цей показник був у два рази вищим і становив 10%.

Дев'яте місце в рейтингу перешкод для бізнесу, викликаних повномасштабним російським вторгненням, у липні займає проблема **пошкодження майна або товару внаслідок бойових дій**. Ця перешкода виявилась проблемою для 4% підприємств.

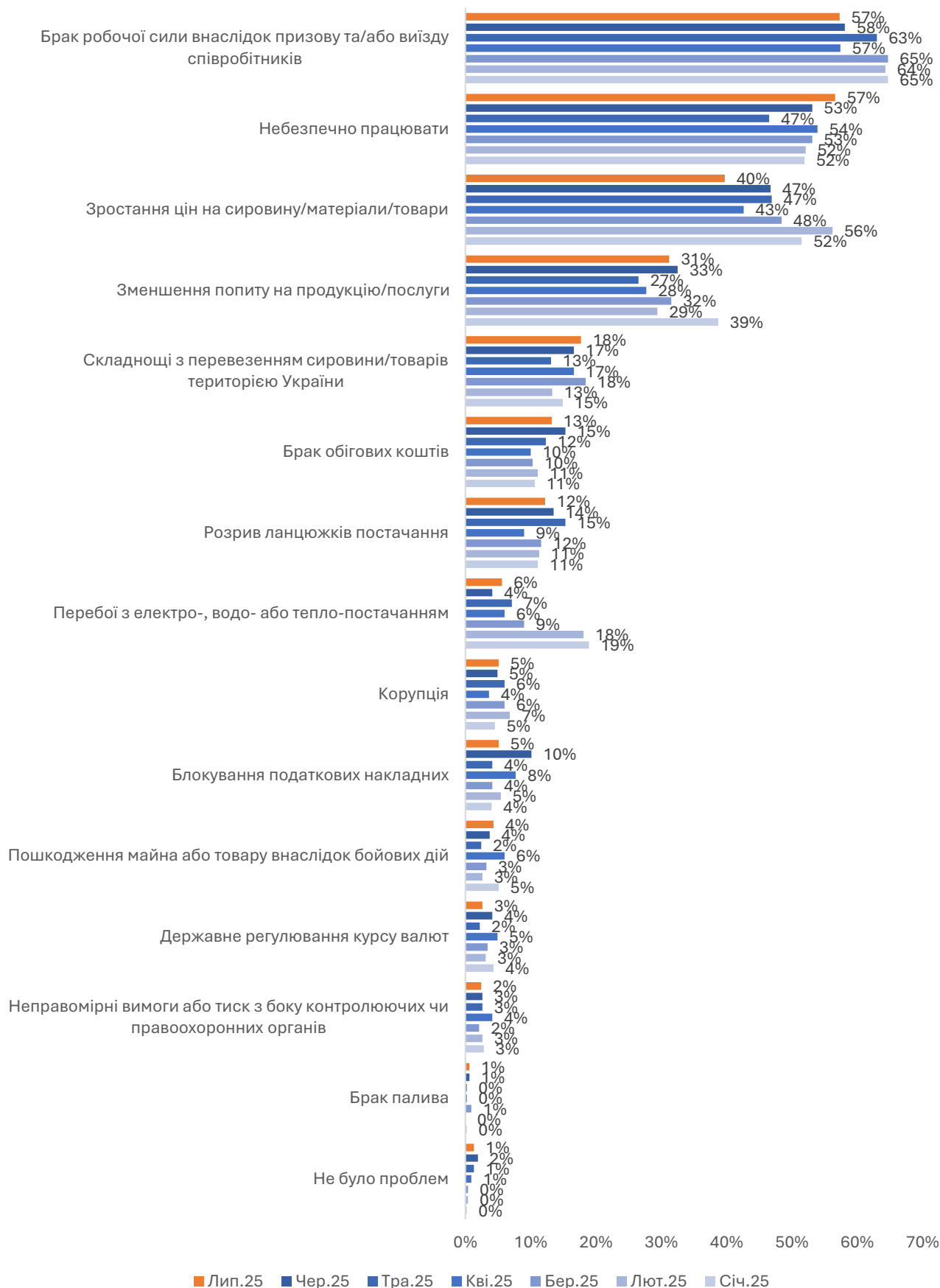
Десяте місце належить перешкоді, яка стосується **державного регулювання курсу валюти**. У липні 2025 року на неї вказали 3%. Показник є фактично незмінним протягом усіх хвиль опитування.

Проблема **неправомірної вимоги або тиску з боку контролюючих чи правоохоронних органів** опинилась на одинадцятій сходинці, на неї вказали 2% підприємств.

Проблема **браку палива** була перешкодою для 1% опитаних підприємств у липні 2025 року.

Крім цього, 1% підприємств у липні 2025 року сказав, що не зіштовхнулись з іншими перешкодами.

Рис. 29. Найважливіші проблеми для опитаного бізнесу

Проблеми бізнесу різного розміру. У липні великі підприємства найчастіше повідомляли про перешкоду безпеки праці 71%, мікро-, малі та середні підприємства: 45%, 52%, 55%. Також великі підприємства часто повідомляли про таку проблему браку робочої сили - 69%. Тоді як мікро-, малі й середні підприємства вказали: 31%, 58%, 59% відповідно.

Мікропідприємства найбільше відчують на собі зростання цін на сировину та матеріали – 52%, тоді як малі, середні та великі – 41%, 42%, 28% відповідно. Також мікропідприємства найбільше реагують на зменшення попиту на продукцію – 45%, тоді як малі, середні та великі – 29%, 36%, 19% відповідно.

Проблеми бізнесу за галузями промисловості. Про те, що працювати небезпечно, найчастіше говорив бізнес, що працює в машинобудуванні (71%), галузі металургії (60%), у харчовій промисловості (64%), а також у хімічній промисловості (58%).

У всіх галузях, а саме у деревообробній промисловості, харчовій промисловості, легкій промисловості, у галузі машинобудування, хімічній промисловості, у галузі виробництва будівельних матеріалів та в галузі виробництва металу та металообробки повідомляють про брак робочої сили через мобілізацію або виїзд співробітників (більше 48%).

У галузі легкої промисловості найчастіше скаржаться на зростання цін на сировину та матеріали – 52%. Також підприємства будівельної промисловості скаржаться на зростання цін на сировину та матеріали – 50%.

Про зменшення попиту на продукцію/послуги в липні найчастіше повідомляли підприємства в галузі легкої промисловості (38%), машинобудування (37%)³ та будівельних матеріалів (36%).

Проблеми бізнесу за регіонами. Усі підприємства в Запорізькій області вказали на проблему безпеки праці. Також високі частки бізнесу, який зіштовхнувся з проблемою безпеки праці, зафіксовані у Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Київській, Кіровоградській, Полтавській, Рівненській, Харківській та Черкаській областях (більше 70%). Про зростання цін на сировину та матеріали, найчастіше говорили підприємства в Житомирській, Львівській, Харківській, Сумській областях та м. Києві (більше 75%).

На зменшення попиту на продукцію/послуги скаржаться найбільше у Львівській, Харківській та Чернівецькій областях (більше 77%)

На брак робочої сили через повномасштабну війну скаржаться всі опитані підприємства Житомирської області. Також висока частка зафіксована в Дніпропетровській, Закарпатській, Львівській, Одеській та Полтавській областях (більше 64%).

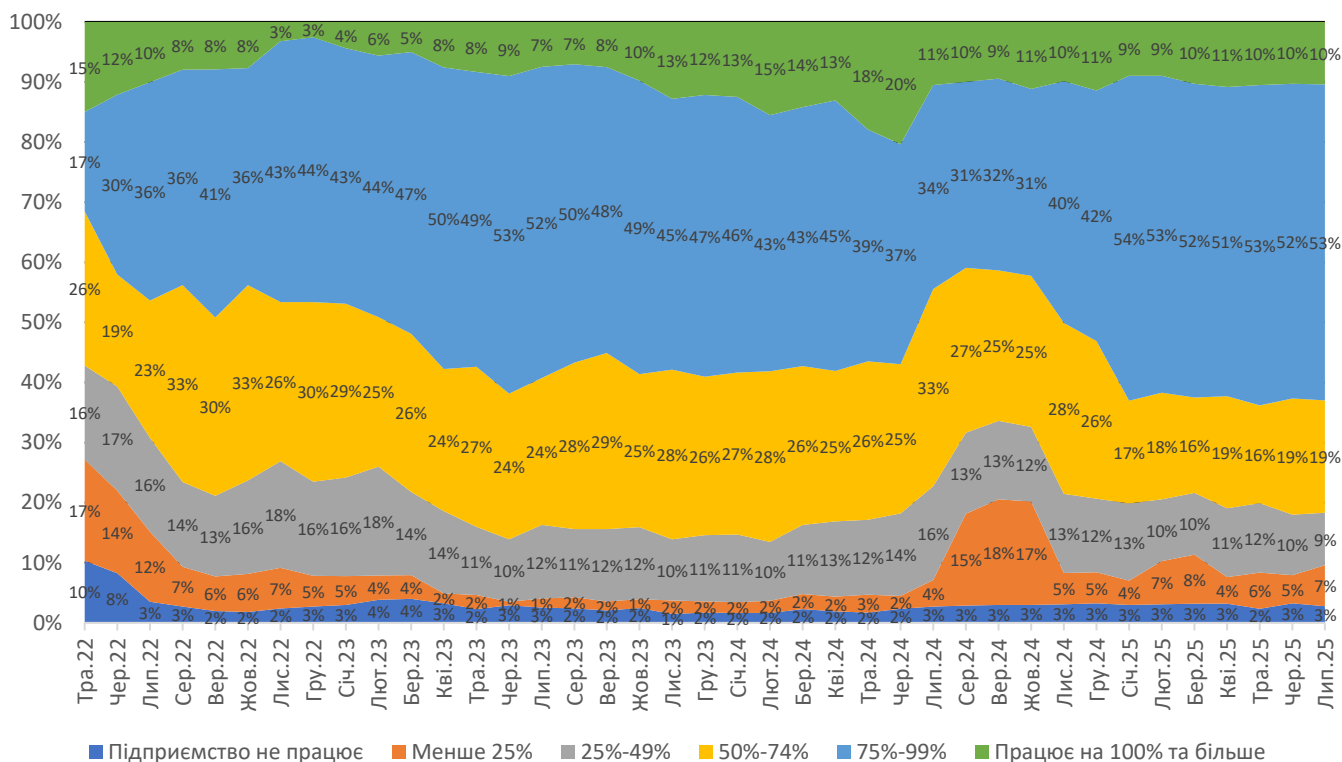
Вплив війни на завантаження виробничих потужностей/обсяги виробництва

У липні 2025 року лише 10% підприємств повідомили, що працюють на повну потужність (100% і більше), що вказує на відсутність змін порівняно з попереднім місяцем (10% у червні). Водночас, частка підприємств, які працюють майже на повну потужність (75% - 99%), становила 53% (52% у червні). У результаті, **сумарна частка підприємств, які працюють на майже на повну та повну потужність, становила 63%**, що залишається на рівні попереднього місяця (63%).

У липні 2025 року 3% опитаних підприємств повідомили про припинення своєї діяльності впродовж війни. Цей показник продовжував залишатися низьким із липня 2022 року, у діапазоні 2% – 4%. На рівні менше ніж 25% від довоєнних обсягів виробництва працювали лише 7% підприємств у липні (5% у червні). Окрім цього, 9% підприємств працювали на рівні 25% - 49% довоєнних виробничих потужностей (10% у червні). **У підсумку, у липні майже кожне п'яте (18%) підприємство працювало менше ніж на половину потужності або не працювало порівняно з довоєнним часом.**

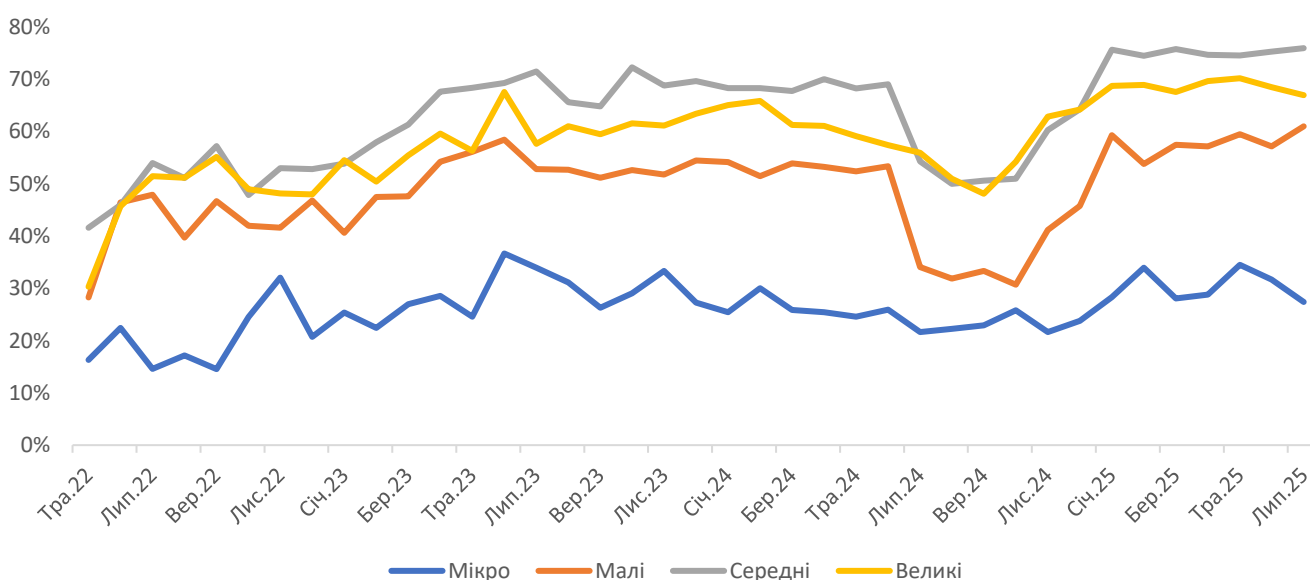
³ У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірки в цій галузі.

Рис. 30. Вплив війни на роботу підприємств (% опитаних)

Результати бізнесу різного розміру. У липні 2025 року знизився рівень завантаження виробничих потужностей мікро- та великих підприємств, тоді як малих та середній зріс. Частка мікропідприємств, які працювали на майже повну та повну потужність, зменшилася з 32% у червні до 27% у липні, а великих – з 69% до 67%. Водночас, відповідний показник малих підприємств зріс із 57% до 61%, а середніх – із 75% до 76%.

Рис. 31. Частка підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність (75 – 99%, 100% та більше) порівняно з довоєнним періодом (за розміром підприємств, %)

Станом на липень 2025 року не працювали 11% представників мікробізнесу. Також не працювали 4% малих, 1% середніх підприємств, але працювали всі великі підприємства. Таким чином, **мікробізнес упродовж усіх хвиль опитування залишається більш чутливим до викликів воєнного часу.**

Результати бізнесу різних галузей. Харчова галузь залишається на першій сходинці зі 75% підприємств, які працюють на майже повну або повну потужність у липні (76% у червні). На другу сходинку вийшло виробництво будівельних матеріалів – завантаження зросло з 60% у червні до 74% у липні. На третій сходинці деревообробна промисловість, але завантаження знизилося з 74% у червні до 70% у липні. Найнижчий рівень завантаження виробничих потужностей залишається в металургії та металообробці (38% у липні працювали на високому рівні завантаження).

Рис. 32. Частка промислових підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність (75 – 99%, 100% та більше) порівняно з довоєнним періодом, % опитаних за галузями⁴

	Лип.24	Сер.24	Вер.24	Жов.24	Лис.24	Гру.24	Січ.25	Лют.25	Бер.25	Кві.25	Тра.25	Чер.25	Лип.25
Харчова промисловість	55	54	60	57	64	65	77	74	73	74	78	76	75
Виробництво будматеріалів	47	37	33	42	44	43	59	63	68	68	67	60	74
Деревообробна промисловість	22	30	18	28	56	67	76	58	69	69	66	74	70
Легка промисловість	49	38	40	42	47	49	64	57	57	57	57	63	62
Хімічна промисловість	29	20	26	29	43	46	59	56	56	60	59	51	59
Машинобудування	39	43	41	47	51	57	58	70	67	64	67	64	59
Металургія та металообробка	9	21	21	14	22	29	36	46	44	36	40	37	38

Created with Datawrapper

Результати за регіонами. У липні в більшості регіонів спостерігався невисокий рівень завантаження виробничих потужностей. Однак майже на повну та повну потужність у грудні продовжували працювати всі опитані підприємства в Дніпропетровській (100%), Житомирській (100%), Закарпатській (100%), Полтавській (100%), Рівненській (100%) та Черкаській (100%) областях. Ситуація залишається складною в прифронтовій Запорізькій області, де відсутні підприємства, які б працювали на високому рівні завантаження потужностей.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

У рамках тридцять дев'ятої хвили опитування серед усіх респондентів зафіксовано **60% підприємств, що були або є експортерами**. Водночас, 31% підприємств ніколи не мав експорту, а 9% не змогли дати відповіді на запитання.

Станом на липень 2025 року серед експортерів близько **85% опитаних вказали, що експортували до війни, а також продовжували експортувати впродовж останніх 12-ти місяців**. Ще близько 1% підприємств уперше розпочали експортувати саме під час війни (упродовж останніх 12-ти місяців). Водночас, близько 15% підприємств експортували до початку війни, але не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців. Український бізнес досягнув певної планки відновлення експортної діяльності, адже частина бізнесу не може побороти нові виклики для відновлення експорту.

Результати бізнесу різного розміру. За результатами липня 2025 року, знову зафіксовано закономірність щодо стану експортної діяльності залежно від розміру підприємства. Серед мікробізнесу 38% підприємств, які експортували до війни, але не мали експортної діяльності впродовж останніх 12-ти місяців. Також висока частка підприємств, які не можуть відновити експорту, серед малого бізнесу – 23%. Дещо краща ситуація серед експортерів середнього розміру: 18% опитаних не експортували останні 12 місяців. Найкраща ситуація серед великого бізнесу, у якого відповідний показник становив лише 3%. Таким чином, великі підприємства традиційно є лідерами з відновлення експортної діяльності.

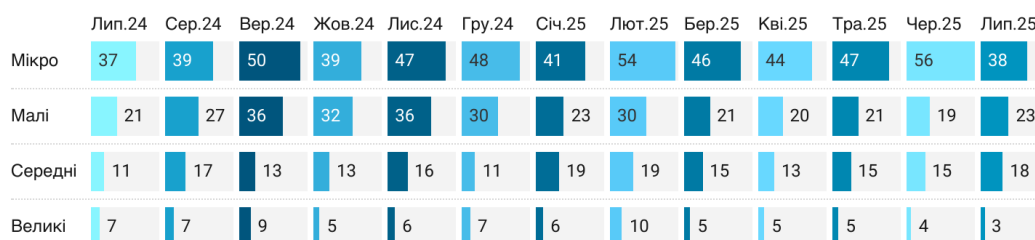
⁴ Дані для поліграфічної промисловості недоступні для більшої частини 2025 року через недостатню наповнюваність підвибірки.

Рис. 33. Вплив війни на експортну діяльність (% опитаних експортерів)

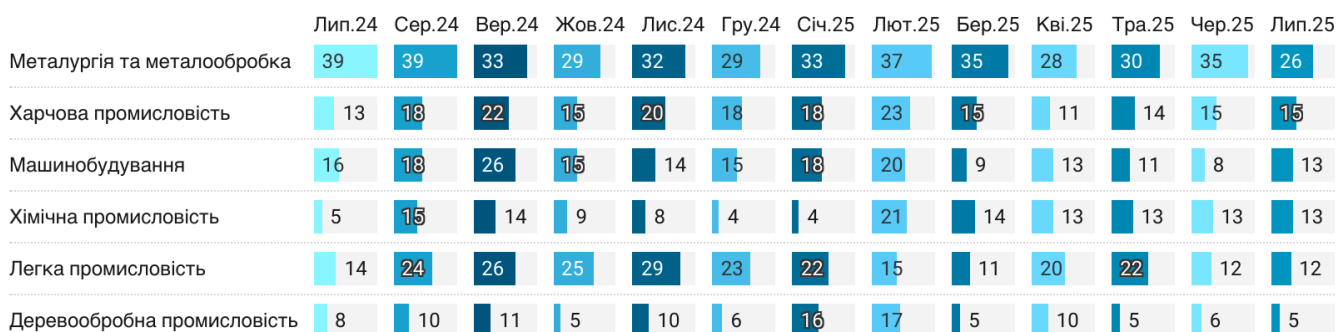
Created with Datawrapper

Рис. 34. Частка експортерів, які не експортували впродовж останніх 12-ти місяців, за розміром підприємств (% опитаних експортерів)

Created with Datawrapper

Рис. 35. Частка підприємств, які не експортували впродовж останніх 12-ти місяців, але були експортерами до повномасштабного вторгнення, за галуззю промисловості (% опитаних експортерів)

Created with Datawrapper

Результати бізнесу за галуззю. За даними липня 2025 року, найбільш складна ситуація з відновленням експорту залишається в металургії та металообробці. Зокрема, 26% підприємств галузі вказали, що експортували до повномасштабного вторгнення, але не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців. У харчовій промисловості, яка в цілому є лідером відновлення, відповідний показник становить 15%. Водночас,

найнижча частка підприємств, які не повернули експортну діяльність за вказаний період, у деревообробній промисловості – 5%.

Результати за регіонами. Упродовж усіх хвиль щомісячного опитування доступні дані не дозволяють зробити висновки щодо чітких регіональних закономірностей через недостатню наповнюваність підвбірок в окремих областях. Однак в окремих регіонах усі підприємства (серед тих, хто зміг дати відповідь) відновили експорт, зокрема в Закарпатській, Київській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Харківській, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. Найскладніша ситуація залишається в Дніпропетровській та Житомирській областях, у яких відповідно 72% та 65% не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців, хоча мали його до війни.

ВПЛИВ ВИМКНЕНЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Під час тридцять дев'ятої хвилі опитування промисловим підприємствам було знову запропоновано оцінити вплив проблем з електропостачанням на їхню діяльність. **У червні 2025⁵ року незначною мірою покращилася ситуація з вимкненнями електропостачання порівняно з попереднім місяцем. Зокрема, у червні 7% підприємств тимчасово призупинили роботу через вимкнення електропостачання (для порівняння – у травні 13%).** При цьому, у 47% підприємств вимкнень взагалі не було (51% у травні). Окрім цього, 46% підприємств працювали весь час, навіть якщо відбувалися вимкнення. Водночас, 5% підприємств зупинили роботу лише на 1 - 10% робочого часу.

Рис. 36. Вплив вимкнень електропостачання на роботу підприємств, % опитаних

	Чер.24	Лип.24	Сер.24	Вер.24	Жов.24	Лис.24	Гру.24	Січ.25	Лют.25	Бер.25	Кві.25	Тра.25	Чер.25
Не було відключень	3	5	10	41	30	7	33	40	45	52	50	51	47
0% (працювало весь час)	14	23	24	34	31	24	39	22	29	41	34	36	46
1-10% часу не працювало	39	39	40	18	29	46	24	35	23	5	13	11	5
11-25% часу не працювало	31	24	23	6	8	20	3	3	0	1	0	2	1
26-50% часу не працювало	10	7	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0
51-100% часу не працювало	2	2	2	0	2	1	1	0	2	0	1	0	1

Created with Datawrapper

У результаті, у середньому через вимкнення електроенергії підприємства втратили 2% загального обсягу робочого часу за червень 2025 року (серед тих підприємств, які мали вимкнення). Це нижче ніж попереднього місяця – у травні було 4%. При цьому, ситуація також дещо відрізняється залежно від розміру бізнесу, галузі та регіону.

Результати бізнесу різного розміру. Ситуація відрізняється для підприємств різного розміру. Наприклад, не було вимкнень у 62% мікро-, 47% малих, 40% середніх та 47% великих підприємств. Водночас, продовжували працювати навіть у випадку вимкнень 15% мікро-, 48% малих, 56% середніх та 45% великих підприємств. У червні 2025 року втрати робочого часу були найвищі серед мікропідприємств – 6%. Великі підприємства втратили 4% робочого часу, а малі та середні – по 1%.

⁵ У рамках опитування, запитання щодо втрат робочого часу ставиться стосовно попереднього місяця, який уже завершився. Тобто, у липні респондентів запитували про втрати робочого часу в червні.

Рис. 37. Середній % часових втрат через вимкнення електропостачання, за місяцями

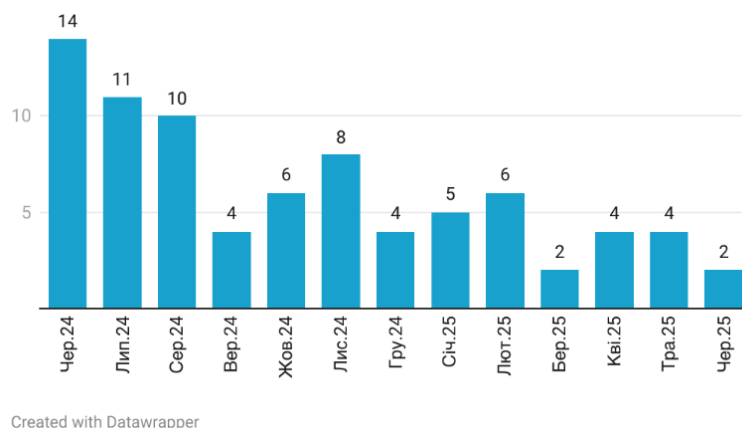
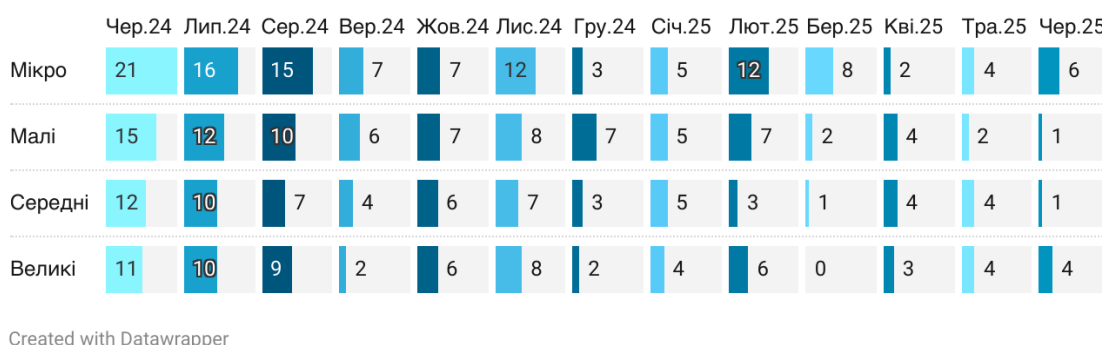
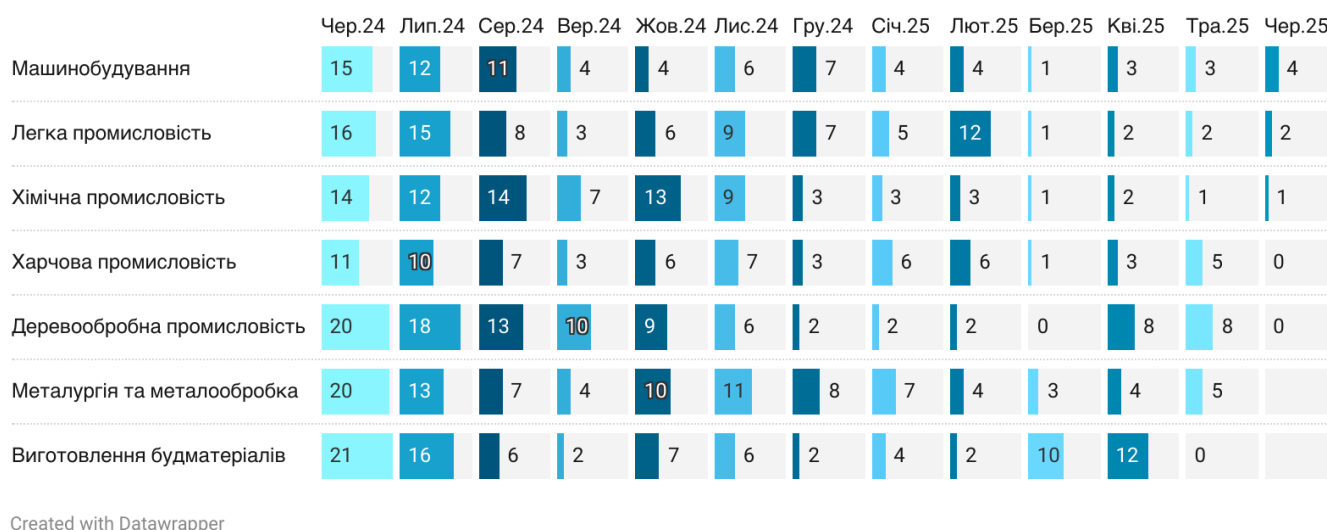

Рис. 38. Середній % часових втрат підприємств (за розміром), % опитаних

Результати бізнесу за галуззю. У червні 2025 року втрат робочого часу через вимкнення електропостачання не було зафіксовано в деревообробній та харчовій промисловості. Однак в окремих галузях ситуація була дещо гірша. Зокрема, у машинобудуванні середні часові втрати становили 4%. У легкій промисловості в середньому 2% часових втрат, а хімічній – 1%.

Рис. 39. Середній % часових втрат підприємств (за галуззю промисловості), % опитаних

Результати бізнесу за регіонами. Результати опитування знову підтверджують певну регіональну специфіку негативного впливу вимкнення електропостачання. Найвищі середні часові втрати зафіксовано у Волинській (9%) та Житомирській (4%) областях. При цьому показник втрат підраховується лише серед тих підприємств, які мали вимкнення. У більшості регіонів середні втрати на рівні 1% або ж взагалі відсутні.

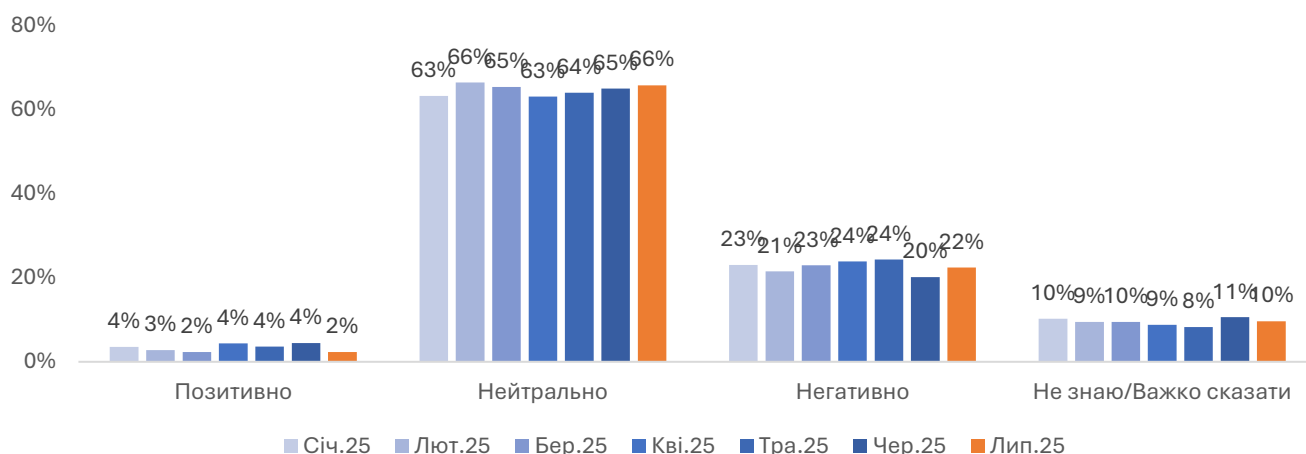
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

У липні частка позитивних оцінок політики уряду щодо підтримки бізнесу склала 2%. Оцінка є досить низькою вже тривалий період. Рівень позитивних оцінок цієї політики вже близько року не перевищує 8%, а зафіксована в березні 2025 року та зараз, у липні, частка 2% стала найнижчим показником за весь період цього дослідження, перша хвиля якого була проведена в травні 2022 року.

Частка нейтральних оцінок цієї політики збільшилась із 65% у червні до 66% у липні, частка негативних оцінок зросла з 20% у червні до 22% у липні. Решта 10% респондентів не змогли поставити оцінку цій політиці. Ця частка не змінюється останні чотири місяці.

Рис. 40. Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за розміром бізнесу. На фоні низького рівня позитивних оцінок державної політики з підтримки бізнесу в цілому, оцінки дещо покращуються зі зростанням розміру підприємств, хоча різниця між ними незначна. Так, серед великих підприємств цю політику позитивно оцінили 4% опитаних, тоді як серед мікробізнесу лише 3% підприємств.

Крім цього, представники мікро та малих- підприємств негативно оцінюють державну політику з підтримки бізнесу частіше, ніж представники решти бізнесу. Зокрема, 24% мікропідприємств та 33% малих підприємств поставили негативні оцінки політиці, у той час як серед респондентів, які представляють середній та великий бізнес, відповідна частка складає 17% та 16%.

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за сектором. Найчастіше позитивні оцінки державній політиці з підтримки бізнесу ставлять представники хімічної промисловості (8%)⁶.

Серед підприємств легкої промисловості зафіксована й одна з найвищих часток негативних оцінок цієї політики (57%). Також цю політику часто негативно оцінюють підприємства машинобудівної галузі та підприємства з виробництва будівельних матеріалів – 25%.

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за регіоном. Найвищий рівень позитивних оцінок державної політики з підтримки бізнесу в липні 2025 року зафіксовано в Чернігівській області (21% опитаних).

Разом із цим, найбільші частки негативних оцінок зафіксовано серед бізнесу в Тернопільській області – 82%, Вінницькій- 76% та в м. Києві – 55%.

⁶ У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірки в цій галузі.

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

У цьому звіті представлено результати 39-го нового щомісячного опитування підприємств «Український бізнес в умовах війни». Дані було зібрано за допомогою поєднання декількох методів збору даних: телефонне інтерв'ю представників бізнесу із внесенням відповідей до онлайн-форми інтерв'юерами та, у невеликій кількості випадків, самостійне заповнення онлайн-форми представниками підприємств, які під час попереднього телефонного контакту висловили бажання самостійно внести дані до онлайн-форми. Усі відповіді – і заповнені респондентами самостійно, і надані інтерв'юерам телефоном – було зібрано в одній базі даних. Після завершення опитування експерти ІЕД провели контроль та очищення даних і проаналізували відповіді.

У цьому опитуванні, зокрема, ми продовжуємо вивчати показники ділового клімату та кон'юнктури, які досліджує ІЕД у щоквартальних опитуваннях промислових підприємств у рамках проекту «Ділова думка». Це, зокрема, показники, які в числовому вимірі показують зміни з місяця в місяць таких важливих для бізнесу показників, як обсяги виробництва та реалізації, обсяги експорту, запаси сировини та матеріалів, кількість нових замовлень та інших, а також очікування бізнесу щодо їх змін у наступні три та шість місяців.

Такі індекси обчислюють за єдиною методологією. Ми зараховуємо відповіді як +1, коли підприємство відповідає, що показник збільшився, 0, якщо він не змінився, і -1, якщо він зменшився, а результат є балансом між позитивними та негативним відповідями. Наприклад, якщо зі ста респондентів двадцять вказали на зростання виробництва, п'ятдесят респондентів – на його скорочення, і тридцять зазначили, що все залишилося без змін, то відповідне значення індексу буде -0,30. Додатне (від'ємне) значення індексу означає, що частка підприємств, на яких зросло виробництво, є більшою (меншою) ніж кількість тих, на яких виробництво скоротилось. Для більш точного заміру на рівні мікроданих відбувається зважування кожної відповіді з урахуванням розміру підприємства за кількістю працівників.

За допомогою таких індексів можна відстежувати динаміку змін цих показників, порівнювати їх у часі та швидко оцінювати загальний напрямок змін умов для ведення бізнесу та ситуації на підприємствах.

Польовий етап опитування тривав із 16 до 31 липня 2025 року.

ВИБІРКА

Усього в 39-й хвилі було опитано 478 підприємств. Вони розташовані у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. У кожному з цих регіонів було опитано від 4-х до 43-х підприємств⁷.

Більшість вибірки склали промислові підприємства – 416 підприємств або 87% вибірки. Серед них переважають підприємства харчової, легкої промисловості та машинобудування. До сфери сільського господарства належать 11 опитаних підприємств (2% вибірки), до торгівлі – 28 (6% вибірки). 17% підприємств або 3% вибірки працюють у сфері послуг, і 6 підприємств (1%) належать до галузі будівництва.

Серед опитаних підприємств є підприємства різних розмірів, які визначаються за кількістю працівників. Із них мікропідприємств (до 10-ти працівників включно) – 66 або 14% вибірки, малих (від 11-ти до 50-ти працівників) – 144 або 30% вибірки, середніх (від 51-го до 250-ти працівників) – 158 або 33% вибірки, і великих (більше ніж 250 працівників) – 110 або 23% вибірки.

⁷ В опитуванні зазначалась область, у якій знаходилося підприємство на час проведення опитування.

Додаток 1. Вибрані результати опитування в цифрах

Вибірка

Розмір підприємств

	Кількість	Частка вибірки
Мікро-	66	14%
Малі	144	30%
Середні	158	33%
Великі	110	23%
УСЬОГО	478	100%

Сектор/галузь промисловості

	Кількість	Частка вибірки
Сільське господарство	11	2%
Виробництво металу та металообробка	26	5%
Хімічна промисловість	37	8%
Машинобудування	55	12%
Деревообробна промисловість	35	7%
Виробництво будівельних матеріалів	24	5%
Харчова промисловість	146	31%
Легка промисловість	52	11%
Поліграфічна промисловість	7	2%
Інші виробництва	34	7%
Будівництво	6	1%
Торгівля	28	6%
Послуги	18	3%
УСЬОГО	478	100%

Показники діяльності підприємств та ділового середовища, за розміром, індекс змін (липень 2025)

	Усі	Мікро	Малі	Середні	Великі
Виробництво	0,17	-0,21	0,05	0,13	0,34
Очікувані зміни виробництва	0,38	0,19	0,29	0,35	0,51
Продажі	0,19	-0,17	0,06	0,17	0,35
Очікувані зміни продажів	0,38	0,18	0,29	0,34	0,52
Експорт	0,13	-0,44	-0,06	0,04	0,27
Очікувані зміни експорту	0,40	0,27	0,22	0,37	0,50
Дебіторська заборгованість	-0,07	-0,22	0,03	-0,13	-0,07
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,07	-0,33	-0,11	-0,17	0,06
Кредиторська заборгованість	-0,08	-0,19	-0,11	-0,11	-0,05
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,11	-0,24	-0,22	-0,16	-0,01
Податкова заборгованість	-0,14	-0,21	-0,20	-0,19	-0,08

	Усі	Мікро	Малі	Середні	Великі
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,14	-0,26	-0,16	-0,22	-0,05
Запаси сировини	0,06	0,02	-0,05	0,01	0,18
Очікувані зміни запасів сировини	0,22	0,08	0,09	0,19	0,38
Запаси готової продукції	-0,01	0,03	-0,02	-0,01	-0,01
Очікувані зміни запасів готової продукції	0,09	-0,16	0,09	0,10	0,12
Нові замовлення	0,10	-0,25	-0,01	0,08	0,26
Очікувані зміни нових замовлень	0,30	0,17	0,22	0,28	0,39
Ціни на сировину та матеріали	0,24	0,31	0,25	0,22	0,25
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,37	0,37	0,41	0,33	0,39
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,29	0,27	0,28	0,28	0,30
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,38	0,40	0,41	0,35	0,40
Кількість працівників	-0,03	-0,07	-0,02	-0,03	-0,05
Очікувані зміни кількості працівників	0,10	0,04	0,12	0,12	0,07
Кількість працівників у вимушених відпустках	0,01	0,05	0,03	-0,01	0,01
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	0,06	0,07	0,08	0,05	0,05
Кваліфіковані працівники	0,45	0,33	0,50	0,44	0,45
Некваліфіковані працівники	0,35	0,10	0,38	0,34	0,38
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,02	-0,27	0,03	-0,01	0,08
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,19	-0,07	0,14	0,14	0,32
Оцінка ділового середовища	-0,01	-0,29	-0,04	-0,05	0,09
Очікувані зміни ділового середовища	0,22	-0,05	0,17	0,22	0,30
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,12	0,24	0,09	0,13	0,12
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2024 року?	0,11	-0,42	0,08	0,13	0,18

Показники діяльності підприємств та ділового середовища, за галуззю промисловості, індекс змін (липень 2025)

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Виробництво	0,17	-0,04	0,05	-0,02	0,21

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Очікувані зміни виробництва	0,38	0,13	0,37	0,26	0,41
Продажі	0,19	-0,08	0,05	-0,02	0,24
Очікувані зміни продажів	0,38	0,08	0,41	0,23	0,44
Експорт	0,13	0,00	-0,05	-0,15	0,15
Очікувані зміни експорту	0,40	0,18	0,45	0,20	0,42
Дебіторська заборгованість	-0,07	-0,09	-0,17	-0,08	0,06
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,07	-0,09	-0,19	-0,03	-0,06
Кредиторська заборгованість	-0,08	-0,09	-0,13	-0,05	0,00
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,11	-0,18	-0,30	-0,09	-0,11
Податкова заборгованість	-0,14	-0,05	-0,28	-0,07	0,00
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,14	-0,16	-0,19	-0,07	-0,07
Запаси сировини	0,06	0,00	0,08	0,02	0,09
Очікувані зміни запасів сировини	0,22	0,12	0,29	0,13	0,26
Запаси готової продукції	-0,01	-0,12	0,00	-0,04	0,03
Очікувані зміни запасів готової продукції	0,09	-0,04	0,17	0,05	0,19
Нові замовлення	0,10	-0,08	-0,06	0,02	0,24
Очікувані зміни нових замовлень	0,30	0,08	0,22	0,20	0,39
Ціни на сировину та матеріали	0,24	0,04	0,22	0,31	0,32
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,37	0,08	0,35	0,49	0,35
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,29	0,04	0,24	0,37	0,44
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,38	0,08	0,35	0,49	0,35
Кількість працівників	-0,03	-0,04	-0,14	-0,06	0,00
Очікувані зміни кількості працівників	0,10	0,00	0,19	0,00	0,18
Кількість працівників у вимушених відпустках	0,01	0,00	0,06	0,04	0,00
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	0,06	0,06	0,04	0,07	0,10
Кваліфіковані працівники	0,45	0,32	0,24	0,46	0,47
Некваліфіковані працівники	0,35	0,23	0,16	0,36	0,41
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,02	-0,12	0,08	-0,08	0,00
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,19	-0,15	0,28	0,15	0,30
Оцінка ділового середовища	-0,01	-0,16	0,00	-0,17	-0,09

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Очікувані зміни ділового середовища	0,22	0,00	0,23	0,14	0,30
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,12	0,05	0,24	0,07	0,19
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2024 року?	0,11	0,05	0,15	-0,04	0,06

	Усі	Виробництво будматеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість	Поліграфічна промисловість
Виробництво	0,17	0,14	0,21	-0,06	0,00
Очікувані зміни виробництва	0,38	0,09	0,43	0,18	0,33
Продажі	0,19	0,18	0,23	0,02	0,00
Очікувані зміни продажів	0,38	0,09	0,42	0,18	0,33
Експорт	0,13	0,25	0,22	-0,09	-0,33
Очікувані зміни експорту	0,40	0,50	0,44	0,14	0,00
Дебіторська заборгованість	-0,07	-0,25	-0,11	-0,09	0,67
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,07	-0,44	-0,05	-0,19	0,67
Кредиторська заборгованість	-0,08	-0,19	-0,12	-0,11	0,33
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,11	-0,37	-0,04	-0,22	0,00
Податкова заборгованість	-0,14	-0,33	-0,22	-0,11	0,00
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,14	-0,33	-0,12	-0,21	0,00
Запаси сировини	0,06	0,09	0,04	-0,10	-0,29
Очікувані зміни запасів сировини	0,22	0,18	0,21	0,08	-0,17
Запаси готової продукції	-0,01	0,10	-0,02	-0,06	0,00
Очікувані зміни запасів готової продукції	0,09	0,05	0,08	0,04	0,25
Нові замовлення	0,10	-0,05	0,14	-0,10	-0,43
Очікувані зміни нових замовлень	0,30	0,00	0,35	0,06	0,17
Ціни на сировину та матеріали	0,24	0,18	0,27	0,14	0,29
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,37	0,45	0,41	0,23	0,67
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,29	0,23	0,31	0,14	0,29
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,38	0,45	0,44	0,30	0,50

	Усі	Виробництво будматеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість	Поліграфічна промисловість
Кількість працівників	-0,03	-0,18	0,00	-0,08	0,00
Очікувані зміни кількості працівників	0,10	-0,10	0,09	0,15	0,00
Кількість працівників у вимушених відпустках	0,01	0,13	-0,02	-0,05	0,00
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	0,06	0,07	0,08	0,03	0,00
Кваліфіковані працівники	0,45	0,43	0,51	0,49	0,67
Некваліфіковані працівники	0,35	0,33	0,43	0,30	0,67
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,02	-0,09	0,06	-0,08	-0,14
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,19	-0,18	0,24	0,11	0,00
Оцінка ділового середовища	-0,01	-0,14	0,09	-0,11	-0,29
Очікувані зміни ділового середовища	0,22	0,00	0,26	0,25	-0,14
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,12	0,17	0,04	0,21	0,20
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2024 року?	0,11	0,00	0,13	0,06	-0,14

Вплив війни

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	57%	31%	58%	59%	69%
Небезпечно працювати	57%	45%	52%	55%	71%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	40%	52%	41%	42%	28%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	31%	45%	29%	36%	19%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	18%	24%	23%	13%	14%

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	84%	58%	54%	71%
Небезпечно працювати	60%	58%	71%	32%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	44%	33%	25%	41%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	32%	25%	37%	32%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	16%	19%	15%	29%

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	64%	59%	48%
Небезпечно працювати	32%	64%	48%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	50%	38%	52%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	36%	32%	38%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	14%	18%	18%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Позитивно	2%	3%	1%	2%	4%
Нейтрально	66%	58%	56%	73%	72%
Негативно	22%	24%	33%	17%	15%
Не знають/Не відповіли	10%	15%	10%	8%	9%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Позитивно	0%	8%	5%	3%
Нейтрально	69%	65%	64%	66%
Негативно	15%	22%	29%	23%
Не знають/Не відповіли	15%	5%	2%	9%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова проми- словість	Легка промисловість
Позитивно	0%	1%	4%
Нейтрально	67%	70%	60%
Негативно	25%	20%	19%
Не знають/Не відповіли	8%	9%	17%

Забезпеченість замовленнями

Забезпеченість замовленнями, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Менше 1 місяця	20%	34%	20%	20%	11%
1 - 2 місяці	24%	48%	29%	19%	8%
3 - 5 місяців	22%	12%	22%	22%	25%
6 - 11 місяців	27%	5%	24%	28%	42%
12 місяців і більше	8%	0%	4%	12%	13%

Забезпеченість замовленнями, за сектором

	Виробництво металу та ме- талообробка	Хімічна проми- словість	Машино- будування	Деревооб- робна проми- словість
Менше 1 місяця	8%	23%	18%	27%
1 - 2 місяці	33%	14%	22%	18%
3 - 5 місяців	33%	29%	27%	9%
6 - 11 місяців	21%	31%	24%	27%
12 місяців і більше	4%	3%	10%	18%

Забезпеченість замовленнями, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова проми- словість	Легка промисловість
Менше 1 місяця	24%	20%	29%
1 - 2 місяці	52%	18%	27%
3 - 5 місяців	5%	22%	20%
6 - 11 місяців	14%	33%	12%
12 місяців і більше	5%	7%	12%